

Bilaga till budget 2025

Samhällsbyggnadsplan 2025 - 2036

Innehåll

1. Bakgrund	5
1.1. Styrande faktorer för samhällsbyggnadsplanen	5
2. Förutsättningar.....	6
2.1. Exploatering och tillväxt	6
2.3. Befolkningsprognos	7
3. Riktlinjer för planeringen	7
3.1. Allmänt	7
3.2. Bostadsförsörjning	8
3.3. Verksamhetsmark.....	8
3.4. Lokaler för kommunens verksamheter	8
3.5. Infrastruktur	9
4. Bostäder och verksamhetsmark (mark och exploatering)	10
4.1. Bostäder	11
4.2. Projekt där kommunen är markägare	12
Vena	12
Furulund.....	13
Vita Korset.....	13
Stinsen 2.....	13
Gunnar Gröpe	13
Delary.....	14
Boastad	14
Stenbrohult 2:18.....	14
Nya Dihult	15
Liatorp.....	15
Virestad.....	15
4.3. Projekt för bostadsmark som kan aktualiseras för ökad tillväxttakt samt för planberedskap	15
Pumpen 1	15
Hagahem 1	15
4.4. Övrigt.....	16
Västra Bökhult etapp 2	16
4.5. Verksamhetsmark.....	16
Vena etapp 1.....	17
Del av Furulund.....	17
Norra Froafälle, Släggan 4.....	17

Södra Froafälle 12:1	17
4.6. Projekt med extern huvudman	17
Solvikskajen.....	17
Plåtslagaren.....	18
Lansen 1	18
Köpmannen 2.....	18
IKEA 4	18
Gantschema mark- och exploatering.....	19
4.7. Tillkommande driftskostnader för exploatering av allmän platsmark.....	20
5. Strategiska investeringar.....	21
Beskrivning av strategiska investeringar.....	22
Gantschema över strategiska investeringar 2025 - 2036	22
5.1. Lokaler enligt lokalresursplan.....	23
Lokalbestånd	23
Lokalbank	23
Förskola.....	23
Grundskola.....	23
Anpassad grundskola	24
Gymnasium/Komvux.....	24
Särskilda boenden.....	24
Funktionsstöd.....	24
Kultur och fritid.....	24
Övriga fastigheter och anläggningar	25
Kommunala kök	25
Bäckgatan.....	25
Kommunhuset.....	25
5.2. Infrastruktur	25
Aktörer	25
Ny stambana	26
Sydostlänken	26
Älmhults bangård inklusive nya mötesspår Södra stambanan.....	26
Förbättrad vägförbindelse mellan Ljungby – Älmhult	27
Västra Ringleden	27
Ekvägen	27
Östra ringleden	27
Gång- och cykelvägar	27
5.3. VA-verksamheten (taxekollektivet).....	28
Ombyggnad reningsverk	28

Vattenförsörjning Diö	28
5.4. Digitalisering.....	28
5.5. Övriga strategiska investeringar	28
Civil beredskap.....	28
Ny lekplats Klöxhult	28
Paradisparken	28
Svanaboda verksamhetsområde.....	28
Tillkommande driftkostnader för strategiska investeringar	29

1. Bakgrund

I Samhällsbyggnadsplanen hanteras kommunkoncernens strategiska planering och samordning av;

- bostadsförsörjning,
- verksamhetsmark,
- lokalförsörjning,
- infrastruktur,
- övriga strategiska investeringar.

Samhällsbyggnadsplanen har en tidshorisont på 10 – 12 år och hanteras i budgetprocessen som ett viktigt planeringsdokument för både finansiering, drift, investering och exploatering.

Samhällsbyggnadsplanen godkänns av kommunfullmäktige i samband med budgetbeslut i november. Här beslutas då även investerings- mark- och exploatering samt driftsbudget vilka samtliga är förutsättningar för genomförande för innehållet i den strategiska samhällsbyggnadsplanen. Det innebär att genom budgetbeslutet kan projekt tas bort eller läggas till efter budgetberedningens förslag till budget och kommunfullmäktiges beslut. De projekt som inte kan finansieras utgår från samhällsbyggnadsplanen alternativt senareläggs.

1.1. Styrande faktorer för samhällsbyggnadsplanen

Styrande faktorer för innehållet i samhällsbyggnadsstrategin är främst kommunens viljeinriktning och mål, översiktsplan, befolkningsprognos, prioriteringar och ekonomiska förutsättningar.

Samhällsbyggnadsplanen är ett verktyg som ger en överblick över kommande projekt som har påverkan på framförallt investerings- och exploateringsbudget. I planen behandlas projekt som har koppling till samhällsbyggnadsprocessen. Utöver detta finns en rad andra investeringsbehov som fordon till räddningstjänst, underhåll på gator och vägar etc. Denna typ av investeringar redovisas inte på djupet i samhällsbyggnadsplanen.

2. Förutsättningar

2.1. Exploatering och tillväxt

På såväl nationell som global nivå har ekonomin och samhällsutvecklingen under flera år präglats av en tämligen stark expansion samtidigt som inflationstakten legat väl inom målvärdet. Under den senaste treårsperioden har faktorer i omvärlden gjort att ekonomin saktat in betydligt.

Inflationen och ränteläget har gett stora återverkningar för såväl hushållen som för näringslivet. Hushållen agerar med betydligt större försiktighet nu vilket leder till lägre flyttbenägenhet än tidigare, detta är en av de saker som sannolikt påverkar befolkningsutvecklingen i Älmhult under de närmaste åren. Gällande näringslivet har särskilt bostadssektorn drabbats hårt. Båda dessa samverkande faktorer gör att Älmhults kommun får räkna med en svag befolkningsutveckling fram till år 2026.

Inför de kommande åren står samhället i stort liksom även Älmhults kommun inför fortsatta utmaningar. Konjunkturinstitutet prognosticerar att det dröjer till år 2026 innan svensk ekonomi är i balans igen. Under dessa förhållande finns alltid en risk att såväl investeringsvilja som etableringstakt av nya verksamheter avstannar. Specifikt för Älmhults kommuns del har bostadssektorn och inflyttningen minskat medan efterfrågan på verksamhetsmark och nya detaljplaner för expansion av befintliga verksamheter snarare har ökat jämfört med för tre till fyra år sedan.

Exploateringsverksamheten är en viktig del för den framtida tillväxten för att kunna erbjuda mark för såväl verksamheter som bostäder. Konjunkturen gör att viljan att byggstarta bostäder kommer att vara fortsatt låg under resterande del av år 2024 samt under 2025 för att därefter öka.

Det är viktigt att se sambandet mellan exploateringsverksamhetens behov av drift- och investeringsmedel kopplat till kommunens framtida attraktivitet och tillväxt. Det behövs en långsiktig planering och uthållighet i de ekonomiska styrmedlen för exploateringsverksamheten då ledtiderna är så pass långa. I normala fall tar det fem till tio år från planarbete till färdigställande av ett område. Framtidens resultat är en direkt effekt av dagens beslut och investeringar.

2.3. Befolkningsprognos

Befolkningsutvecklingen kan till stor del påverkas av vad Älmhults kommun väljer att prioritera, det vill säga vilka åtgärder som genomförs för en fortsatt tillväxt och utveckling. Tabellen nedan visar förväntad befolkningsmängd för olika åldersgrupper samt totalt i Älmhults kommun fram till år 2034.

Ålder / År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0-5	1 333	1 291	1 266	1 223	1 209	1 220	1 256	1 283	1 333	1 370	1 399	1 423	1 444
6-9	1 088	1 049	993	986	1 008	1 013	1 017	1 010	999	998	1 017	1 031	1 054
10-12	742	747	788	815	802	786	774	794	810	828	813	804	796
13-15	739	742	739	705	731	777	810	802	792	783	801	811	827
16-18	627	625	635	686	700	705	685	710	752	780	773	762	755
19-24	928	917	925	914	944	994	1 041	1 067	1 094	1 103	1 124	1 151	1 157
25-44	4 683	4 606	4 536	4 466	4 537	4 624	4 738	4 820	4 951	5 027	5 086	5 146	5 192
45-64	4 343	4 353	4 408	4 462	4 529	4 616	4 671	4 725	4 813	4 867	4 958	5 039	5 133
65-79	2 588	2 550	2 546	2 534	2 521	2 530	2 555	2 580	2 597	2 642	2 671	2 711	2 744
80-100	1 021	1 070	1 095	1 132	1 172	1 204	1 237	1 278	1 317	1 352	1 370	1 378	1 394
Totalt	18 092	17 950	17 930	17 924	18 152	18 468	18 785	19 070	19 457	19 749	20 012	20 254	20 496

Tabell 1. Prognos befolkning Älmhults kommun efter åldersklass

Under det senaste året har födelsetalen sjunkit drastiskt. Födelsetalen är nere på en nivå som inte iakttagits sedan mätningarna började 1749. Detta påverkar befolkningsutvecklingen genom ett lägre barnantal som initialt påverkar förskolans verksamhet men i förlängningen även grundskolan. En ökad inflyttning till kommunen kommer inte att motverka detta förhållande i någon större utsträckning då det är ett nationellt och i många stycken ett internationellt fenomen.

Enligt den framtagna befolkningsprognosen kommer Älmhult kommuns befolkning att öka med ca 2 560 personer från utgången av 2024 fram till år 2034. Totalt gör detta en årlig genomsnittlig ökning med ca 250 personer per år.

Viktigt i sammanhanget är att även om befolkningen i Älmhults kommun förväntas öka under planeringsperioden pekar prognosen på att ingen befolkningsökning kan förväntas under resten av år 2024 och hela 2025. Först 2026 och framåt kan en befolkningsökning ses.

Detta gör att planering och genomförande av exempelvis nya bostadsområden har förskjutits i tid jämfört med tidigare för att anpassas till den förväntade efterfrågan.

3. Riktlinjer för planeringen

3.1. Allmänt

Samhällsbyggnadsplanen tar sin utgångspunkt i kommunens övergripande planering, främst översiktsplanen, som i sin tur speglar de politiska målen och ambitionerna för kommunen. I översiktsplanen pekas såväl nya områden som omvandlingsområden ut. Detta gäller för såväl infrastruktur som bostads- och verksamhetsmark.

Hållbarhet ska genomsyra samhällsutvecklingen och hänsyn ska alltid tas till hållbarhetsfrågorna. Älmhults kommuns riktlinjer för hållbart byggande är i detta sammanhang ett viktigt styrande dokument. Även barnperspektivet och trygghetsfrågor är centrala förutsättningar för kommunen.

I planeringen söks så långt som möjligt att den geografiska utbredningen av tätorterna minimeras. Detta utifrån att underlätta för samhällsfunktioner som räddningstjänst men även för att lättare kunna stimulera till önskade beteendeförändringar som att öka cyklandet och minska biltrafiken.

3.2. Bostadsförsörjning

I översiktsplanen anges att kommunen ska arbeta för att nå en långsiktigt hållbar bostadsförsörjning som ligger i takt med befolkningsutvecklingen, att bostadsutbudet ska vara varierat samt att samverkan med externa aktörer ska eftersträvas.

Gällande bostadsproduktionen eftersträvas ett så jämt tillskott av bostäder över åren som möjligt. Detta för att inte ge upphov till alltför stor ryckighet i planeringen av andra verksamheter. Inte minst gäller detta lokalförsörjningen samt skolans verksamhet där alltför stora plötsliga ökning av befolkningen skapar onödigt stora problem verksamhetsmässigt. Samtidigt är en anpassning till rådande efterfrågeläge av stor vikt varför en helt jämn fördelning över åren inte är möjlig. Vid ökad eller minskad efterfrågan på bostäder behöver kommunen snabbt kunna ställa om efter nya förutsättningar.

Trygghet och segregationsaspekten är ett annat viktigt område att ta hänsyn till. Att uppnå blandade bostadsbestånd men även få in flera funktioner inom ett område är av central betydelse.

Områdenas attraktivitet är av stor vikt. Först och främst är den geografiska placeringen av stor betydelse. Här sker det initiala arbetet redan i översiktsplanen där nya områden pekas ut. Här måste då flera intressen vägas in där inte enbart den rena attraktionen i ett läge måste vägas in, här kommer även andra aspekter in som strandskydd, andra riksintressen, markförhållanden, befintlig infrastruktur, kulturmiljöer och så vidare. Rekreationsområden, mötesplatser, fungerande infrastruktur för bil och cykel samt en rad andra parametrar såsom materialval och gestaltning spelar alla stor roll för hur ett område upplevs.

3.3. Verksamhetsmark

Älmhults kommun behöver tillhandahålla verksamhetsmark i sådan omfattning att brist på mark inte hindrar näringslivet att utvecklas. Detta gäller för såväl icke störande verksamhet som verksamhet med högre grad av omgivningspåverkan som exempelvis industri.

För att undvika målkonflikter lokaliseras områden för störande verksamheter inte i närhet till områden för mer känslig användning som exempelvis bostäder. Av detta skäl är områden för framtida etableringar av exempelvis industrier samlade i den södra delen av centralorten. Icke störande verksamhet som exempelvis handel kan med fördel placeras inom större bostadsområden för att ge en önskvärd blandning av funktioner inom ett område. Denna typ av verksamhetsmark integreras i så stor omfattning som möjligt med bostadsområden i östra, västra samt norra delen av samhället.

Lämplig mark för utökning av verksamhetsområden i de mer centrala delarna för kontor och liknande börjar bli en trång sektor i ett tidsperspektiv på 5–10 år och framåt. Hur mer lämpliga ytor kan tillskapas för expansionsmöjligheter för verksamheter som är lokaliserade i de mer centrala delarna behöver utredas närmare vilket nu sker inom ramen för arbetet med ny översiktsplan.

3.4. Lokaler för kommunens verksamheter

Service, samhällsfastigheter och planeringen av dessa är även detta en viktig fråga. Placering av förskolor, skolor, möjlighet till LSS boende samt olika former av privat service bör följa översiktsplanens intentioner. Utifrån de kommunala verksamheternas behov är även den volymmässiga samt tidsmässiga planeringen för kommunala verksamhetslokaler av stor vikt.

Då lokaler för de kommunala verksamheterna är förknippade med stora investeringskostnader är ett koncernperspektiv nödvändigt för att på helheten få ett så effektivt resursutnyttjande som möjligt.

3.5. Infrastruktur

I kommunens översiktsplan anges tydligt att möjligheten att resa kollektivt ska öka och det ska vara lätt att pendla till och från kommunen. Detta i sin tur kräver att infrastrukturen som persontransporterna ska ske på är väl utvecklad. I den övergripande planeringen gällande järnväg är främst befintlig stambana, ny stambana samt Sydostlänken utpekade som prioriterade områden.

Gällande vägnätet prioriteras de viktigaste transportlederna innebärande väg 23, väg 120 mot E4:an, väg 120 mot Tingsryd samt förbättrad väg mellan Ljungby – Älmhult.

4. Bostäder och verksamhetsmark (mark och exploatering)

Områden och projekt för nya områden för såväl bostäder som verksamheter följer utpekade riktlinjer i kommunens övergripande planering. I kommunens nu gällande översiktsplan anges vilka områden som ska utvecklas medan samhällsbyggnadsplanen anger när i tid detta ska ske.

För exploateringsprojekt där kommunen är markägare genomför kommunen exploatering och byggnation av allmän platsmark.

För exploateringsprojekt som har extern markägare regleras vem av parterna som bygger ut vad genom ett exploateringsavtal. Kostnaden för utbyggnad av marken samt VA och allmän platsmark står normalt den externa parten för. Exploateringsavtal ska antas av kommunfullmäktige innan detaljplan för området antas.

Inom mark- och exploateringsverksamheten skiljs mellan omsättningstillgångar och anläggningstillgångar. Den mark som ska försälas inom ett exploateringsområde, kvartersmarken, är en omsättningstillgång. Den mark som ska finnas kvar i kommunens ägo, allmän platsmark, är en anläggningstillgång och ska föras in i anläggningsregistret. Hit hör då kommunala vägar, cykelvägar, torgmiljöer, parker och liknande ytor. Allmän platsmark är i egentlig mening en investering för kommunen. De utgiftsposter som avser den allmänna platsmarken är därför upptagna som investeringspost. Samtidigt ingår denna i mark- och exploateringsverksamheten och de investeringskostnader som uppstår i samband med exploateringen hämtas igen genom kommunens försäljning av kvartersmark (mark för bostäder och verksamheter). Därigenom finansieras dessa investeringar inom ramen för mark- och exploateringsverksamheten.

Utgifter och intäkter följer uppdelningen mellan allmän platsmark, kvartersmark och VA investeringar kopplat till exploatering.

Kostnaderna för genomförande av allmän platsmark (investering) uppgår under planeringsperioden till 245 Mkr. Kostnaderna för genomförande av kvartersmark för samma period uppgår till 213 Mkr. Intäkterna från försäljning av kvartersmark uppgår till 622 Mkr.

Totalt skapar detta ett nettoöverskott från exploateringsverksamheten om 163 Mkr under perioden exklusive VA. VA verksamheten förväntas ge ett mindre underskott om 6 Mkr under perioden.

Tabellen nedan visar de förväntade utgifterna och intäkterna för mark- och exploateringsverksamheten under hela planeringsperioden.

Exploateringsplan mnkr <i>utgift är minus- och inkomst plus</i>	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan 2035	Plan 2036	Totalt 2025- 2036
Investering allmän platsmark	-40	-16	-19	-40	-58	0	-14	-20	-10	-28	0	0	-245
Utgifter kvartersmark	-43	-18	-13	-37	-31	-2	-24	-15	-8	-23	0	0	-213
Inkomster kvartersmark	26	71	76	79	58	75	30	43	35	46	53	30	622
Netto skattekollektivet	-57	37	44	2	-31	72	-7	8	17	-5	53	30	163
Investeringar VA-anläggningar	-22	-17	-10	-32	-41	-7	-4	-24	0	-25	-6	-1	-188
Inkomster VA	3	15	24	19	19	24	14	21	11	10	15	6	181
Netto VA-kollektivet	-19	-2	15	-13	-22	17	10	-3	11	-15	9	5	-6
Summa totalt Exploatering	-76	36	59	-11	-53	89	3	5	29	-21	62	57	156

Tabell 2. Totala inkomster och utgifter mark- och exploatering.

Totalt förväntas ett överskott av kommunen exploateringsverksamhet om ca 156 miljoner kronor för perioden 2025–2036 när hänsyn tagits till det mindre underskottet om 6 miljoner kronor i VA verksamheten.

Hur bostadsmarknaden och därmed efterfrågan på mark kommer att se ut de kommande åren är svårbedömt. En rad omvärldsfaktorer som Älmhults kommun inte styr över påverkar detta. Även om en stabilisering av samhällsekonomin kan ses de kommande åren kan parametrar som exempelvis utökad konflikt i Europa ge större ekonomisk oro igen.

Under rådande förhållanden med den osäkra framtiden hålls en tät kontakt med samtliga byggherrar som är involverade i exploateringsprojekten för att tidigt kunna fånga upp om någon eller några vill skjuta ytterligare på bostadsbyggnationen. Om så blir fallet skjuts även kommunens markarbeten upp för att undvika onödiga kostnader för exploateringen.

4.1. Bostäder

För att skapa levande områden och motverka segregation eftersträvas alltid blandade bostadsbestånd med olika typer av bostäder samt även andra funktioner som exempelvis kontor, handel, serviceverksamheter och mötesplatser.

I alla nya bostadsområden har trygghetsfrågorna, hållbarhetsaspekter, attraktivitet och blandning av funktioner varit vägledande. Kommunikationer och möjligheterna till effektiva och trygga gång- och cykelleder är alltid inplanerade. Närhet till grönytor och möjligheter till olika servicefunktioner är andra områden i fokus. Sist men inte minst måste områdena vara effektivt planerade för att få ut så mycket försäljningsbar kvartersmark som möjligt utan att göra avkall på de andra värdena.

Älmhults kommun är en kommun där en relativt stor andel av såväl nu boende som nyinflyttade söker eget hem eller villa som bostadstyp. Det gör att stora delar av de nya bostäderna inte kan tillskapas genom enbart förtätning av stadsmiljön eller genom uppförande av yteffektiva flerbostadshus. Villatomter är och kommer fortsatt att vara en viktig del av utbudet. Detta gör att relativt mycket markyta åtgår för bostadsproduktionen.

Gällande mark för uppförande av egna hem är det av särskild vikt att hålla en viss planberedskap utifrån scenariot om en snabbare ökad efterfrågan än förväntat. I dagsläget finns få lediga villatomter och den reserv som finns kan snabbt försvinna vid ökad efterfrågan. Det är därför viktigt att detaljplanen för området Pumpen 1 (befintligt planuppdrag) färdigställs så snart som möjlig. Det gör att det finns ett färdigplanerat område för villatomter som snabbt kan iordningsställas till försäljning.

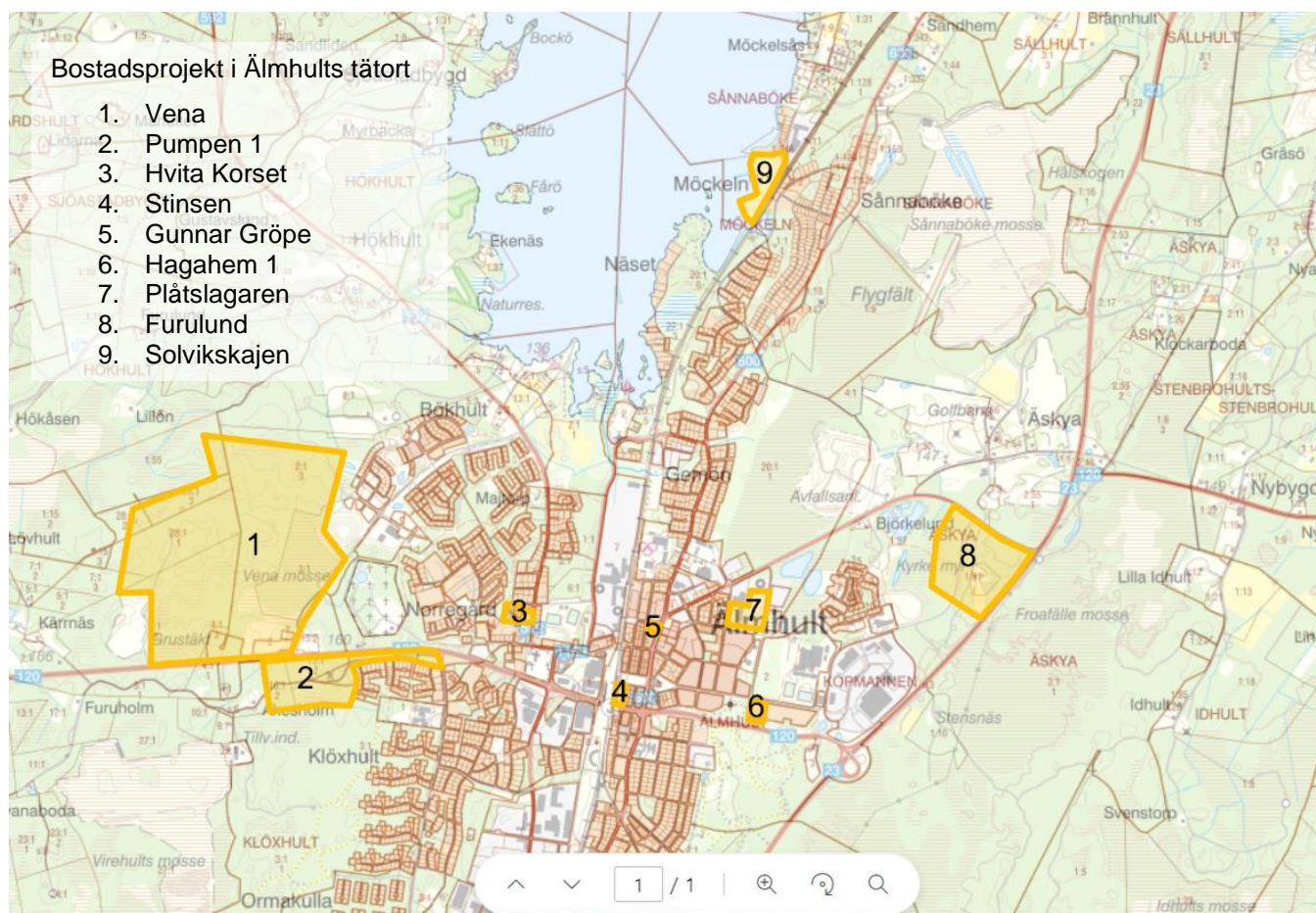

Bild 1. Karta över exploateringsområdena bostäder i Älmhults centralort

4.2. Projekt där kommunen är markägare

Vena

Stadsdelen Vena kommer att vara kommunens största expansområde med ca 1 500 nya bostäder. Området är utpekade i översiktsplanen. Bostäderna inom området är planerat att bestå av flera olika karaktärer. Minst hälften av bostäderna planeras för att vara villor. Ett viktigt led i utvecklingen av området är att integrera den nya stadsdelen med befintliga gång- och cykelvägar, kollektivtrafikstråk och mötesplatser av olika slag. För att få en fungerande infrastruktur har Norra Ringvägen byggts ut för att fungera som ett kommunikationsnav för området. Vägen är ansluten till väg 120 med en rondell. Alla funktioner som behövs för en levande stadsdel såsom förskola, handel, rekreationsområde etc. planeras inom området. Vena mosse bevaras och utvecklas till ett större sammanhängande rekreationsområde. Mark för icke störande verksamheter byggs längs med väg 120.

Exploateringen av hela området planeras ske i flera etapper. Vena etapp 1 innefattar byggnation av Norra Ringvägen med koppling mot väg 120 samt entreprenad för verksamhetsmark som står klart oktober 2024. Vidare innefattar första etappen till största delen verksamhetsmark men inrymmer även ca 50 bostäder som planeras kunna bebyggas under 2025. Dialoger kring markförsäljning för detta område pågår.

Etapperna 2 – 5 är förskjutna i tid jämfört med den ursprungliga planeringen utifrån rådande omvärldsläge. Hela området planeras vara färdigbyggt 2036.

Furulund

Furulund är ett nytt område där bostäder i form av flerbostadshus samt grupp- och villabebyggelse i varierande utformning ska tillskapas. En förskola planeras ligga mitt i området. Det kommer även att finnas möjlighet till att bygga lokaler för icke störande verksamhet, handel och kontor längs med väg 23. Det ger ett stort tillskott av ny verksamhetsmark i vad som får betraktas som bästa möjliga skyltläge längs med väg 23.

Totalt tillskapas ca 36 000 kvm ny verksamhetsmark samt möjlighet att uppföra drygt 300 nya bostäder i området varav hälften planeras bli marklägenheter, radhus eller villor.

Genom området går den befintliga Handelsvägen. Detta innebär att ny genomfartsgata inte behöver anläggas utan nuvarande Handelsväg omformas till att bli en gata lämpad för det nya området. Gröna miljöer, park, lekplats, torg och motionsstigar planeras inne i bostadsområdet. En trygghetsanalys har gjorts för området och denna har varit viktig för utformningen och strukturen av området. Planarbetet är slutfört och byggherresamverkan för de första två etapperna har mynnat ut i ett markanvisningsavtal skrivits med fyra byggherrar.

Ursprunglig planering innebar att utbyggnaden av hela området planerades ske i tre etapper. Den första etappen avsåg verksamhetsmark samt det första området av bostäder. Etapp två och tre avsåg resterande bostäder.

Utifrån rådande omvärldsläge är planeringen förändrad så att det som byggs ut i första skedet är verksamhetsmarken, övriga etapper är förskjutna i tid. Detta innebär att mark för verksamheter beräknas stå klar sommaren 2026 medan mark för de första bostäderna planeras att vara färdigställd vid årsskiftet 2027/2028 och produktion av bostäder kan påbörjas under 2028.

Vidare ingår det så kallade "IKEA:s optionsområde" i området. Antalet bostäder och andra funktioner som kan tillskapas här utreds inom ramen för detaljplanen Köpmannen 2 med flera.

Vita Korset

Området ska bebyggas med i första hand bostäder men även centrumverksamhet och vård kan vara aktuellt. Området är planerat med hänsyn tagen till att bevara parkmiljön och den befintliga terrasseringsen som har ett kulturhistoriskt värde.

Markarbeten som genomförts är enbart kopplade till sanering. Detta är viktigt ur perspektivet att området ligger inom vattenskyddsområdet för Älmhults vattenverk. Övriga markarbeten är framflyttade.

Stinsen 2

Platsen som idag utgör busstorget har ett centralt och strategiskt läge nära stationen, stortorget, kollektivtrafik och service. Förtätningen av kvarteret bidrar till att skapa en ökad attraktivitet genom att förstärka stadsrummet och bidra till att ge ett annat intryck av det stationsnära området jämfört med idag. Bebyggelsen bör anpassas till befintlig miljö och bebyggelsestruktur och kombineras med såväl verksamhetslokaler som möjlighet för kontor. Projektet skapar ca 50 nya bostäder i centralt läge, centrumanknutna verksamheter och kontorslokaler. I projektet ingår att hantera busstrafiken på ett mer modernt och ändamålsenligt sätt. Planprogram är framtaget och nästa steg är detaljplan. Platsen planeras att kunna bebyggas år 2030.

Gunnar Gröpe

Bebyggelsen på kvarteret Gunnar Gröpe är ett led i förtätningen av centrum och förstärkandet av stadsrummet. På tomten kan upp till 75 bostäder i centrumläge uppföras men där ges även möjlighet till lokaler för verksamheter. Infrastruktur i form av gator och VA finns redan utbyggt i området. Kvarteret ska marknadsföras gentemot externa aktörer under 2025.

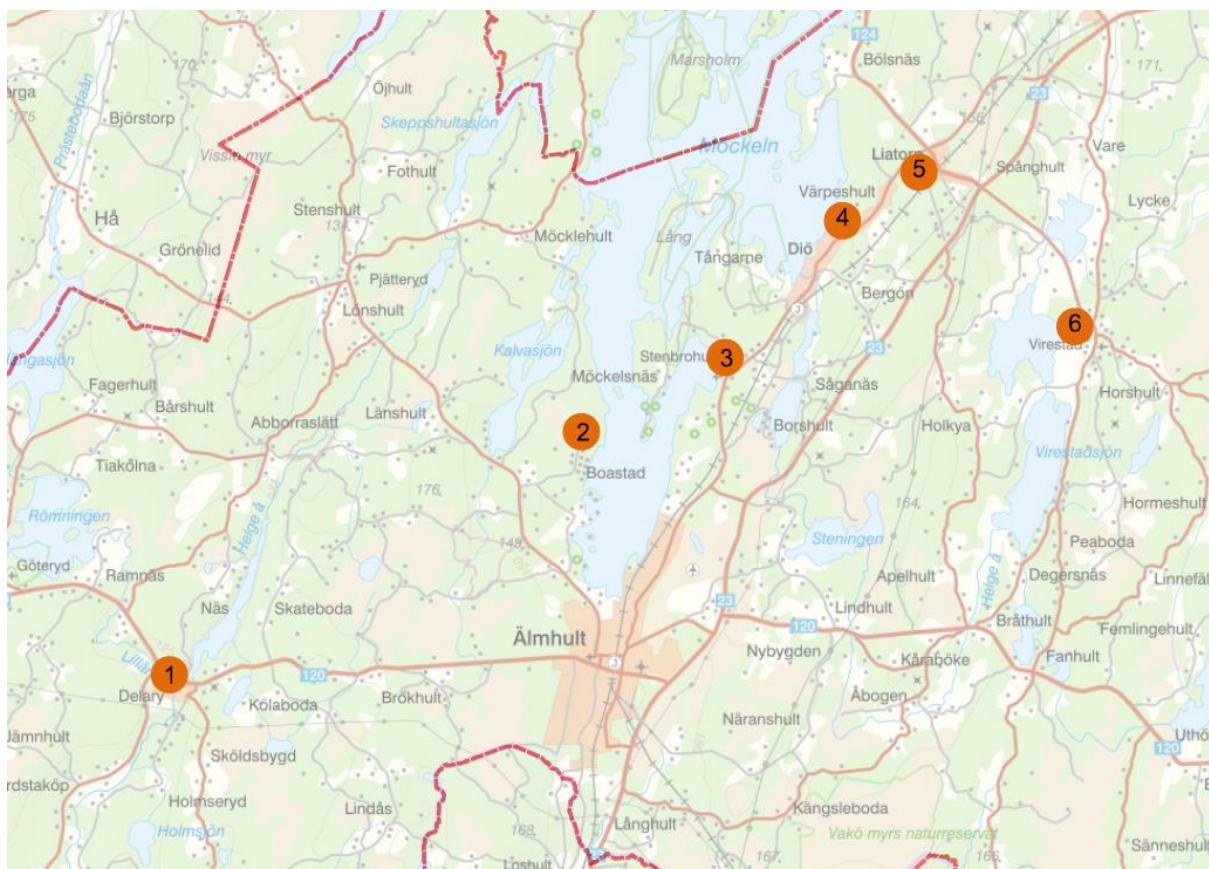

Bild 2. Karta över bostadsprojekt i Älmhults kommun, utanför centralorten

Delary

Veka området i Delary. Området är detaljplanelagt och ligger i ett attraktivt läge med utsikt över Helge å. Området ger möjlighet till ca 30 nya bostäder. Området ska marknadsföras mer intensivt gentemot såväl byggherrar som enskilda personer.

Boastad

När det handlar om att tillskapa boendemiljöer i attraktiva områden är de delar som ligger runt sjön Möckeln de mest utmärkande. I samrådsförslaget till ny översiktsplan är en rad mindre områden utpekade. Det är dom på grundval av att ligga i relativ närhet till sjön, att markförhållandena i de utpekade områdena är acceptabla, att områden inte kolliderar med alltför många intressen av typen natur och kultur samt att där kan ses som motiverat med avsteg från det generella strandskyddet om 200 meter runt Möckeln.

Området Boastad är en del av de utpekade bebyggelseområdena längs västra Möckeln. Kommunen är markägare. Området ligger i relativ närhet till centrala delarna av Älmhult i ett sjönära läge och ger möjlighet till ett mycket attraktivt boende med närhet till service, såväl privat som offentlig. Sammantaget möjliggör området ett femtiotal nya bostäder. Läget samt omgivningarna lämpar sig väl för egna hem och kan ge ett tillskott av enfamiljshus. I nuvarande planering ligger geomförandet av området från år 2027 och framåt med möjlighet att uppföra bostäder från år 2029.

Stenbrohult 2:18

Området är detaljplanelagt och ger möjlighet till ca 20 nya bostäder. Området ligger naturskönt och avståndet till centralorten är gynnsamt. Inom närområdet finns dessutom intressanta målpunkter som

Linnés Råshult, Möckelnäs samt sjön Möckeln. Området lämpar sig bäst för enfamiljshus och ska marknadsföras mer riktat och intensifierat.

Nya Dihult

Området ligger i de norra delarna av Diö i ett mycket attraktivt sjönära läge. Infrastrukturen är redan relativt långt utbyggd. Ny tillfartsväg är färdigställd vilket möjliggjort att flera villatomter nu kan säljas. Ytterligare ca 20–30 villatomter kan tillskapas i området genom ny detaljplan som beräknas uppstartas till ingången av 2025 och vara klar till ingången av 2027.

Liatorp

I västra delen av Liatorp finns ett detaljplanelagt område som medger ca 15 bostäder i form av radhus. VA är redan utbyggt i området och mindre investeringar krävs för färdigställande av marken. Byggnation av gata planeras ske under 2025 och tillträde till marken kan ske vid ingången av 2026.

Virestad

Virestad ligger i en levande kulturbygd med service i form av skola samt viss privat service. Område för exploatering är detaljplanelagt. Här kan ca 25 nya bostäder tillskapas.

4.3. Projekt för bostadsmark som kan aktualiseras för ökad tillväxttakt samt för planberedskap

Om efterfrågan på bostäder ökar snabbare än förväntat finns ett antal projekt som kan aktualiseras under planeringsperioden.

Pumpen 1

Området ligger precis norr om nuvarande Klöxhultsområdet söder om väg 120. Möjlighet finns att tillskapa ca 50 bostäder i området fördelat mellan villor, radhus och inslag av flerbostadshus. Då antalet lediga villatomter i centralorten är få kan detta utgöra ett viktigt tillskott av tomter som kan iordningsställas relativt snabbt. Utifrån detta perspektiv föreslås att detaljplanen för området färdigställs så snart som möjligt i syfte att ha en beredskap för en högre efterfrågan på villatomter.

Hagahem 1

Här är syftet att skapa möjligheter för bostäder i form av flerfamiljshus men även vård- och centrumändamål. På fastigheten kan upp till 100 bostäder byggas. Infrastruktur i form av gator och VA finns redan utbyggt i området. Läget är relativt centralt och gör att sträckan längs Östra Esplanaden blir mer ”sammanbyggd”. Karaktären med bebyggelse i 4–6 våningar passar väl in i området. Gällande detaljplan finns.

4.4. Övrigt

Västra Bökhult etapp 2

Hela området Västra Bökhult är färdigställt. Fyra samlade kvarter samt ett tiotal villatomter återstår till försäljning innan området kan slutredovisas.

4.5. Verksamhetsmark

Under det senaste året har ett stadigt ökat intresse av att förvärva verksamhetsmark i Älmhults kommun kunnat ses. Det handlar främst om mark för så kallad icke störande verksamhet, det vill säga handel, logistik och andra liknande verksamheter. Av detta skäl ingår även verksamhetsmark för icke störande verksamhet i flera projekt som nu genomförs och planeras. Detta ger inte bara tillgång till mer mark för detta ändamål utan gör även områdena mer attraktiva då det skapas liv och rörelse under fler av dygnets timmar vilket även bidrar till ökad trygghet.

Även verksamhetsmark för industri kan komma att behövas med kort varsel. Diskussion har förts kring möjligheterna att ha färdigexploaterad mark för detta ändamål. Ett antal förfrågningar om köp av mark av denna typ har kommit under det senaste året varför det bedöms som lämpligt att färdigställa även denna typ av verksamhetsmark.

I samband med framtagande av detaljplanen för Froafälle 12:1, som omfattar ca 40 hektar, planeras för att färdigställa en mindre del ca 10 hektar av detta område för direkt försäljning. Detta minskar den ekonomiska risken för Älmhults kommun jämfört med att bygga ut hela området på en gång samtidigt som det då finns en relativt stor yta i ett bra geografiskt läge där en etablering kan ske med väldigt kort varsel. Resterande ca 30 hektar kan sedan byggas ut i etapper beroende på efterfrågan på marken.

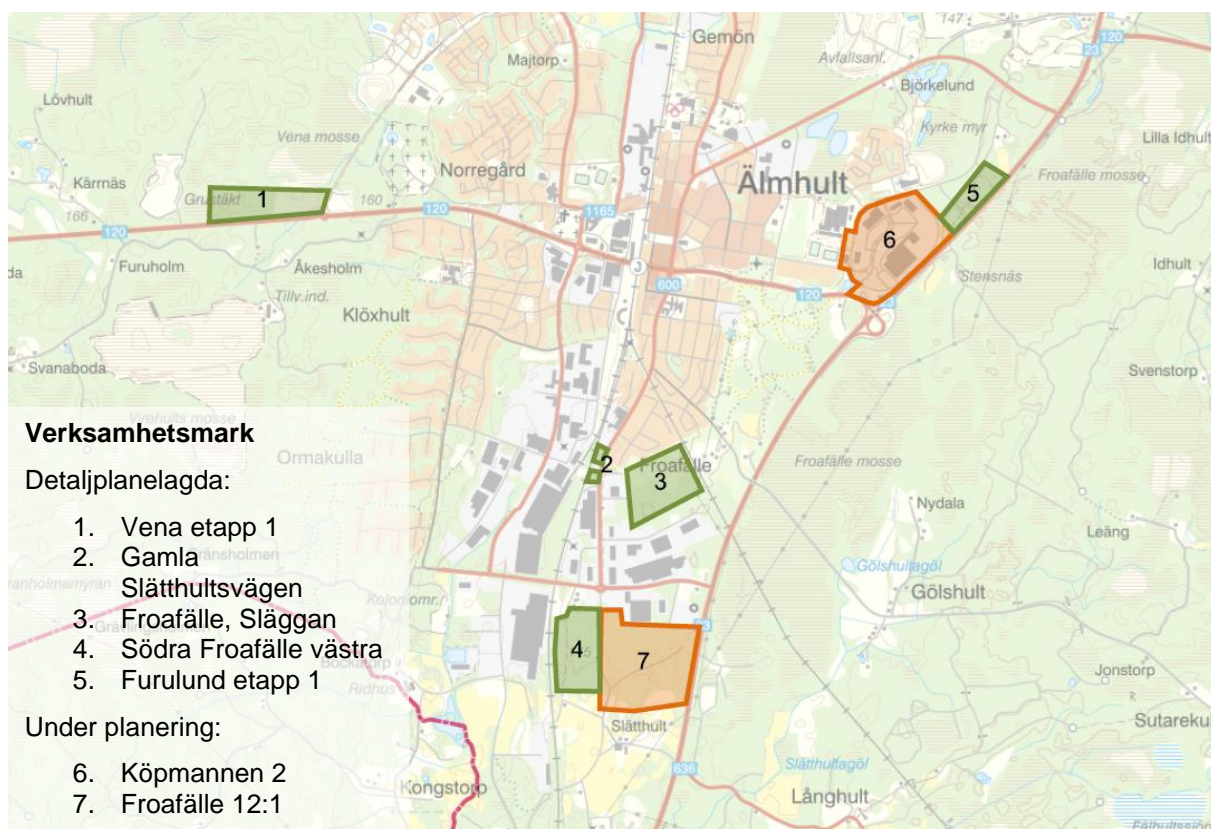

Bild 3. Karta över verksamhetsmark Älmhults centralort

Kartan ovan visar dels var Älmhults kommun har befintlig verksamhetsmark (grön markerat) i centralorten och dels var de nya planerade områdena (röd markerat) finns geografiskt.

Nya planerade områden avser såväl industrimark som verksamhetsmark då efterfrågan på framförallt verksamhetsmark är hög.

Vena etapp 1

Färdigställande av verksamhetsmark på Vena etapp 1 har gett ett stort tillskott av ny verksamhetsmark för icke störande verksamheter såsom mataffär, annan handel, kontor, hotell och service. Ytan för verksamheter uppgår totalt till ca 50 000 m² och ligger i ett bra läge i korsningspunkten mellan väg 120 och Norra Ringvägen. Dialoger förs med flera externa aktörer kring etablering på området.

Del av Furulund

Området Furulund innehåller verksamhetsmark i den sydöstra delen av området. Området är planerat för icke störande verksamheter och ligger i ett strategiskt bra läge, i princip det bästa tänkbara skyltläget längs med väg 23. Ytan för verksamhetsområdet uppgår till ca 33 000 m². Exploatering av området sker under 2025 och färdig mark för etablering står färdig sommaren 2026. Ungefär två tredjedelar av verksamhetsmarken är föremål för markanvisning under hösten 2024.

Norra Froafälle, Släggan 4

Området är planlagt men kan utökas med framtagande av ny detaljplan. Samtidigt kan då området bli mer ändamålsenligt planerat genom högre exploateringsgrad samt förbättrad dagvattenhantering. I samband med att ny detaljplan tas fram för flera privata aktörer i området görs ny detaljplan för den mark som kommunen äger.

Markanvisning är skriven för drygt två hektar av området.

Södra Froafälle 12:1

Området Södra Froafälle som är beläget söder om befintligt industriområde är främst tänkt som etableringsområde för industri eller liknande verksamhet. Området ligger strategiskt vid Älmhults södra infart och kan kopplas på befintlig infrastruktur. Området omfattar totalt ca 40 hektar, området kan bli större under planeringsprocessen. I planeringen av området eftersträvas en hög exploateringsgrad och närhet till väg 23. Planprocessen pågår för närvarande och antagen detaljplan beräknas vara klar hösten 2024. Parallellt med detta pågår förprojektering för att korta ned ledtiderna för färdigställande av marken. Markarbetena för de första tio hektaren beräknas vara klara under 2026 och då stå klar för etablering med kort varsel.

4.6. Projekt med extern huvudman

Här beskrivs projekt med extern huvudman. Kommunen tar för dessa fram detaljplan på beställning från extern markägare. Eventuella exploateringsförhållandena regleras genom ett exploateringsavtal. Projekten gäller såväl bostäder som verksamhetsmark. En viktig skillnad för dessa projekt jämfört med de övriga är att kommunen inte styr projektens tidsplan. Däremot ansvarar kommunen för all fysisk planering och kan därigenom säkerställa en god samhällsbyggnad.

Solvikskajen

Solviken Fastighets AB, dotterbolag till Trenäs Förvaltning AB, äger fastigheten och vill omvandla den gamla sågverkstomten till ett attraktivt och hållbart bostadsområde med drygt 300 nya bostäder i flerfamiljshus samt ett antal så kallade flytande hem. I princip samtliga bostäder kommer att ha utsikt över sjön Möckeln. Området har ett kort avstånd till centrum. Funktioner i form av allmänna platser och viss kommersiell service som riktar sig till allmänheten gör området mer tillgängligt och ett besöksmål för alla invånare. Sjön kan nyttjas till pirar, bryggor, strandpromenad och en liten småbåtshamn.

Området ger inte bara ge ett tillskott av nya bostäder rent volymmässigt utan även av en typ som helt saknas i Älmhults kommun. Utvecklandet av Solvikskajen har stor betydelse för bilden av Älmhult som attraktiv boendekommun. Detaljplanearbetet är pågående och beräknas vara klart under 2024.

Plåtslagaren

Älmhults Näringsfastigheter AB äger fastigheten Plåtslagaren 6 m.fl. och avser omvandla området från verksamheter/industri till ett kvarter med blandad bebyggelse. Kvarteret planeras rymma knappt 300 bostäder av olika typer men även centrumändamål och icke störande verksamheter. Omvandlingen kommer att ske etappvis så att en del av de befintliga verksamheterna kan fortsätta att bedrivas. Ett centralt läge, närhet till kollektivtrafik, naturområdet Vattenriket samt offentlig och kommersiell service skapar förutsättningar till en attraktiv boendemiljö. Det är ett resurseffektivt sätt att omvandla eller förtäta områdena eftersom det finns utbyggd infrastruktur samt att befintlig naturmark inte behöver tas i anspråk. Omvandlingen av området bidrar även till ökad attraktivitet och trygghet för närliggande områden i östra Älmhult. Detaljplanearbetet pågår och beräknas vara klart under 2024.

Lansen 1

IKEA Property AB ska utveckla området genom att öka exploateringsgraden och göra användningen av området mer flexibel. Området ligger centralt i Älmhult söder om Hallandsvägen och omfattar fastigheterna Lansen 1, Skölden 21 och Älmhult Klöxhult 3:3. Totalt utgör området ca 6,5 hektar. Arbetet pågår med detaljplanen vilket beräknas vara klart under våren 2027. Förändringen av detaljplanen ger IKEA förutsättningar att möta sina framtida utvecklingsbehov.

Köpmannen 2

Ingka Centres vill omvandla området från en mer traditionell handelsplats till ett aktivitets- och innovationscenter. För att kunna skapa fler mötesplatser i området kommer inte bara handel och kontor att kunna inrymmas utan även centrumverksamhet, kulturella besöksanläggningar och idrottshall. Genom placeringen av flera funktioner i området kan det bidra till att fler människor rör sig i området såväl dag- som kvällstid vilket i sig kan öka trygghetskänslan. I samband med omvandlingen av området kommer även trafikstrukturen förbättras då den idag är otydlig. Vidare förbättras kopplingen mot befintligt skolområde och Furulund. Arbetet med detaljplan pågår och är nu i slutfas. Detaljplanen för området beräknas vara klar 2024.

IKEA 4

IKEA är i behov av att utveckla området kring IKEA museum och hotell. Arbetet med ny detaljplan pågår på uppdrag av IKEA Property AB. Planen kommer att tillåta centrumverksamhet, kontor, hotell samt bostäder. Vidare kommer tillåten exploateringsgrad och byggnadshöjd att öka. Detta möjliggör en mer flexibel användning av verksamhetsområdet samt ger möjlighet för fler arbetstillfällen. I arbetet eftersträvas att skapa en mer hållbar, attraktiv och trygg stadsdel inom de centrala delarna av Älmhult. Detaljplanen beräknas vara klar under 2025.

Gantschema mark- och exploatering

Mark- och exploateringsplan 2025-2036																	
	Bostäder/vht	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036				
Exploateringsprojekt																	
Vena etapp 1 a)	Verksamhetsmark	■	■	■													
Vena etapp 1 b)	Bostäder 100		■	■	■												
Vena etapp 2	300			■	■	■	■	■	■	■	■	■					
Vena etapp 3	200 minst 50% villor		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■					
Vena etapp 4	200 minst 50% villor						■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Vena etapp 5	200 minst 50% villor								■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pumpen 1	50 villor	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Furulund etapp 1 a)	Verksamhetsmark	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Furulund etapp 1 b)	80 lgh 35 villor/radhus		■	■	■	■	■	■	■	■							
Furulund etapp 2	48 lgh 42 villor/radhus				■	■	■	■	■	■							
Furulund etapp 3											■	■	■				
Hvita Korset 7	Dialog om koncept pågår																
Stinsen 2	50 + kontor	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■					
Nya Dihult	30	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Delary	30 Marknadsförs			■	■	■	■	■	■	■							
Liatorp	15	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Virestad	25				■	■	■	■	■	■							
Boastad	50	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■					
Stenbrohult 2:18	20 Marknadsförs			■	■	■	■	■	■	■	■	■					
Gunnar Gröpe	Marknadsförs		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■					
Projekt vid ökad tillväxt takt																	
Hagahem 1	100																
Verksamhetsmark																	
Norra Froafälle släggan 4	Industri	■	■	■	■	■	■	■	■	■							
S. Froafälle 12:1 etapp 1	Industri, 10 ha av 40	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■					
S. Froafälle 12:1 etapp 2	Industri,						■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
S. Froafälle 12:1 etapp 3	Industri								■	■	■	■	■	■	■	■	
Projekt med extern huvudman																	
IKEA 4	Kontor + centrum	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Solvikskajen	300			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kv Plåtslagaren 6	300 + verksamhetsmark	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Köpmannen 2	Verksamhetsmark	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Lansen 1	Kontor + centrum	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Släggan 4 flera aktörer	Verksamhet, industri	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Förstudie Planprogram																	
Detaljplan																	
Upphandling / Utbyggnad inklusiv VA																	
Byggnation																	

Gantschema exploateringsprojekt under planeringsperioden 2025 – 2036.

4.7. Tillkommande driftskostnader för exploatering av allmän platsmark

Den mark som ska finnas kvar i kommunens ägo, allmän platsmark, är en anläggningstillgång och ska föras in i anläggningsregistret. Hit hör då kommunala vägar, cykelvägar, torgmiljöer, parker och liknande. Anläggningstillgång genererar en driftskostnad utifrån kapitaltjänstkostnad samt skötsel som kommer att ge upphov till en drift inom kommunens verksamhet.

Tabellen nedan visar de tillkommande driftskostnaderna för exploatering av allmän platsmark fram till år 2027.

Tillkommande drift investering i allmän platsmark exploatering		Drift Tkr		
		2025	2026	2027
Vena etapp 1	Driftkostnad	182	182	182
	Kapitalkostnad	650	641	633
	Summa	832	823	815
Blåsippan (exploateringsavtal) trafikåtgärder	Driftkostnad	12	12	12
	Kapitalkostnad	154	152	150
	Summa	166	164	162
V Bökhult etapp 2 <i>Avslutas 2024</i>	Driftkostnad	294	294	294
	Kapitalkostnad	810	810	810
	Summa	1 104	1 104	1 104
Furulund etapp 1 <i>Start 2025</i>	Driftkostnad			
	Kapitalkostnad		266	392
	Summa	0	266	392
Norra Froafälle (Släggan etapp 1)	Driftkostnad		95	95
	Kapitalkostnad		539	532
	Summa	0	634	627
Södra Froafälle (Froafälle 12:1 etapp 1)	Driftkostnad		99	99
	Kapitalkostnad		462	456
	Summa	0	561	555
Köpmannen 2 <i>Start 2026</i>	Driftkostnad			78
	Kapitalkostnad			260
	Summa	0	0	338
Solvikskajen <i>Start 2027 ej effekt 2025-2027</i>	Driftkostnad			
	Kapitalkostnad			
	Summa	0	0	0
V Bökhult etapp 1/Paradis 3 <i>Avslutade men ej kompenserade sen tidigare.</i>	Driftkostnad	280	280	280
	Summa	280	280	280
Liatorp <i>Bostadsområde</i>	Driftkostnad		42	42
	Kapitalkostnad		70	69
	Summa	0	112	111
Total summa		2 382	3 944	4 384

Tabell 3. Tillkommande driftskostnader för exploatering

5. Strategiska investeringar

Tabellen nedan visar samtliga investeringar under planeringsperioden 2025 – 2036.

Investeringar SKATTEKOLLEKTIVET	BUDGET	Plan	Plan	Plan	Plan	Summa
Belopp tkr	2025	2026	2027	2028	2029-2036	2025-2036
Strategiska investeringar (fleråriga)						
*Strategiska investeringar lokaler inkl inventarier	45 338	400	400	0	0	46 138
*Strategiska investeringar inventarier skolor	10 000	0	0	0	0	10 000
*Strategiska investeringar infrastruktur	3 100	3 550	2 850	0	0	9 500
*Strategiska investeringar övriga	400	0	0	0	0	400
Strategisk mark/fastighetsförvärv						0
*Strategiska investeringar digitalisering	6 700	4 500	3 700	3 700	0	18 600
<i>Varav enligt Digitaliseringsplan - kommunövergripande</i>	6 700	4 500	3 700	3 700	0	18 600
<i>Varav digitalisering trygghetsskapande åtgärder omsorgen</i>	0					0
Summa strategiska investeringar	65 538	8 450	6 950	3 700	0	84 638
Investeringar exploatering allmän platsmark	39 900	16 400	19 000	40 300	129 850	245 450
(anläggningar, gata/park)						
Investeringar ram (årlig) Teknisk nämnd						
Ram gata/park	13 200	17 550	11 600			
Ram fastigheter	21 100	16 500	14 700			
Ram fordon	5 100	4 650	9 600			
Ram infrastruktur	300	300	300			
Ram inventarier och övrigt	1 800	2 500	800			
Teknisk nämnd investeringsram (exkl VA)	41 500	41 500	37 000	40 000	320 000	480 000
Investeringram (årlig) övriga nämnder						
Kommunstyrelse	2 150	6 950	2 050			
Utbildningsnämnd	3 200	3 200	3 200			
Socialnämnd	3 000	2 000	2 000			
Miljö- och byggnadsnämnd	400	400	400			
Kultur- och fritidsnämnd	2 650	1 515	1 200			
Investeringsram övriga nämnder	11 400	14 065	8 850	10 000	80 000	124 315
Summa investeringar EXKL VA	158 338	80 415	71 800	94 000	529 850	934 403
Investeringar VA-TAXEKOLLEKTIVET	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan	Summa
Belopp tkr	2025	2026	2027	2027	2029-2036	2025-2036
*Strategiska investeringar VA	27 229	47 000	18 000	0	0	92 229
Investeringar exploatering VA (VA-anläggningar)	22 000	16 500	26 000	28 400	95 000	187 900
Ram investeringar VA	12 500	13 300	13 300	10 000	80 000	129 100
Summa investeringar VA-taxekollektivet	61 729	76 800	57 300	38 400	175 000	409 229
Summa investeringar TOTALT INKL VA	220 067	157 215	129 100	132 400	704 850	1 343 632

Tabell 4. Total investeringsvolym 2025–2036

Den totala investeringsvolymen för den 10-åriga planeringsperioden uppgår till drygt 1,3 miljarder kronor.

Investeringsvolymen för strategiska investeringar utgör 85 miljoner kronor, investeringar i allmän platsmark 245 miljoner kronor, nämndernas raminvesteringar 604 miljoner kronor och VA taxekollektivet 409 miljoner kronor.

Beskrivning av strategiska investeringar

Med strategiska investeringar menas investeringar som är riktade mot tillväxt, utökade funktioner eller på annat sätt är viktiga för Älmhults kommuns utveckling.

Utöver de redovisade 85 miljoner kronorna för strategiska investeringar finns ett antal projekt som föreslås utredas vidare innan de tas upp i investeringsbudgeten. Dessa framgår i nedanstående Gantschema genom att enbart ha aktiviteten planering (gul markering). Vidare avser 50 miljoner kronor stationsläge i Älmhult för persontrafik på Sydostlänken. Denna post är inte att betrakta som investering i egentlig mening då det handlar om en medfinansiering av statlig infrastruktur som Trafikverket kommer att äga efter byggnationen.

Gantschema över strategiska investeringar 2025 - 2036

Strategiska investeringar 2025 - 2035

Strategiska investeringar lokaler												
Projekt	Not	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Skola 7-9 Linnéskolan etapp 1	Byggnation pågår	■										
Skola 7-9 Linnéskolan etapp 2	Pausas											
Förskola Furulund	Privat aktör, ingen investering för ÄK			■	■							
Utbyte fastighetsteknik Gemöskolan		■	■									
Byte delar av fasad Haganässkolan	Behoven ska utredas			■	■							
Renovering Bäckgatan, arbetsmiljöåtgärder		■	■	■	■							
Laddstolpar fastigheter		■	■	■	■							
Renovering ishall Diö	Behov utreds 2025	■	■									
Renovering Älmekulla	Behove utreds 2025	■	■									
Sprinklersystem särskilt boende		■										
Renovering kök i Ryfors skola	Behoven ska utredas		■	■	■							
Strategiska investeringar infrastruktur												
Ny stambana	Ev medfinansiering											
Sydostlänken	Medfinansiering stationsläge	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Mötespår Slätthult samt ev Älmhults bangård						■	■	■	■			
Förbättrad väg Ljungby-Älmhult	Utredning/planering	■	■									
Västra Ringleden	Ev medfinansiering		■	■	■							
Ekvägen	Behovet ska utredas, trafikanalys	■										
Östra Ringleden	Behovet ska utredas, trafikanalys	■										
Skolgatan			■	■								
GC väg och korsningspunkt Ö Esplanaden		■	■									
Korsningspunkt kyrkogatan/Bäckgatan		■	■									
GC-väg bökhult-hökhult		■	■									
GC väg Furulund-Älmhult centrum	Utredas			■	■							
GC väg Vena-Centrum	Utredas			■	■							
GC väg Storgatan		■	■									
Civil beredskap, trygghetspunkter e.t.c		■	■	■	■							
Svanaboda intern massahantering mellanlagring		■	■									
Säker cykelöverfart v 23	Inom ramen för Furulund etapp 1	■	■									
Övriga Strategiska investeringar skattekollektivet												
Klöhult ny lekplats	Avvakta budgetbeslut 2026											
Paradisparken		■	■	■	■							
Strategiska investeringar digitalisering		■	■	■	■							
Strategiska investeringar taxekollektivet												
Ombyggnad reningsverk	Behov av utredning om total omfattning	■	■	■	■							
Överföringsledning Diö	Behov av utredning om total omfattning	■	■									
	Detaljplan											
	Planering											
	Projektering											
	Upphandling											
	Byggnation											

Gantschema översikt strategiska investeringar

I det följande avsnittet beskrivs de olika strategiska investeringarna utifrån ovan angiven kategoriindelning.

5.1. Lokaler enligt lokalresursplan

Med lokalresursplanering menas att kommunen har en strukturerad process för att samordna planeringen av lokalförsörjningen utifrån kommunens samlade behov. Planeringen utförs på medellång sikt (10–12 år).

I lokalresursplanen sammanfattas planeringsunderlag, analyser, prognoser, prioriteringar samt beslutade och planerade åtgärder och projekt. Lokalresursplanen upprättas för kommunen som helhet med delredovisningar per verksamhetsområde.

I samhällsbyggnadsplanen ges endast en sammanfattning av lokalfrågorna. För en mer fullständig redovisning av lokalfrågorna hänvisas till Lokalresursplanen.

Lokalbestånd

Kommunens verksamhetslokaler består av eget ägda och externt förhyrda lokaler. Verksamhetens totala hyreskostnader för kommunens eget ägda verksamhetslokaler uppgick till 121,4 miljoner kronor för år 2024. Verksamheternas hyreskostnader för de externt förhyrda lokalerna uppgick till 9,2 miljoner kronor för år 2024. Detta är en minskning med 2,3 miljoner kronor jämfört med 2023 vilket främst beror på avvecklande av skolmoduler.

Lokalbank

Älmhults kommun är ägare till ett flertal bebyggda fastigheter som i dagsläget inte är funktionella eller aktuella för att användas i kärnverksamhet. Dessa fastigheter kan efter beslut hyras ut, avyttras eller rivas.

Förskola

Den totala volymökningen av barn i förskoleåldern har minskat drastiskt jämfört med tidigare prognoser. Detta beror av de låga födelsetalen i landet. Enligt den senaste befolkningsprognosen finns inget behov av tillskott av förskoleplatser förrän 2030.

Längre fram i planeringsperioden kommer ytterligare förskolor att behövas i de västra delarna av centralorten då bostadsområdet Vena byggs ut efterhand. Detta behov är med i planeringsförutsättningarna för Vena planprogram.

Grundskola

Den nya befolkningsprognosen ger helt andra förutsättningar än tidigare. Med en minskad prognos på ca 250 färre elever i slutet av planperioden behöver en utredning göras. Blir den senaste prognosen verklighet kommer grundskolan att ha en kraftig överkapacitet på grundskoleplatser. En viktig förutsättning i denna utredning är den framtida tänkta tillväxttakten i kommunen. Den överkapacitet som kan ses utifrån nu fastslagen tillväxttakt kan också ge positiva möjligheter att exempelvis se över lokalanvändningen på Klöxhultsskolan, som idag upplevs som trång.

Ändrade valbeteenden när det gäller Internationella skolan behöver också vägas in i utredningen. Den senaste befolkningsprognosen innebär förändringar i planeringsförutsättningarna för grundskolan.

Kommunfullmäktige har beslutat om tillbyggnad av Linnéskolan. Tillbyggnaden var ursprungligen tänkt att ske i två etapper. Utifrån nya förutsättningar färdigställs nu etapp 1 men kompletterad med ombyggnad av specialsalar som var en del av den planerade etapp 2. Övriga delar av ombyggnationen enligt etapp 2 pausas tills behovet av lokalerna uppstår. När etapp 1 står klar inryms omkring 750 elever på Linnéskolan.

Det totala antalet platser inom grundskolan bedöms väl täcka behovet fram till 2034.

Anpassad grundskola

Från och med höstterminen 2024 kommer anpassad grundskola att vara lokaliserad på Paradisskolan (1–6) och Linnéskolan (7–9). Flytten innebär inte att det uppstår några kapacitetsproblem för Paradisskolan under planeringsperioden.

Gymnasium/Komvux

Antalet ungdomar i gymnasieålder kommer att öka förhållandevis mycket under planeringsperioden.

Den förväntade elevökningen i gymnasiets verksamhet innebär ett behov av lokaltillskott. Det hanteras genom att omlokalisera vuxenutbildningen till egna lokaler. Haganässkolans attraktivitet bedöms öka med ett renodlat ungdomsgymnasium.

Lokaler för såväl vuxenutbildningen som socialförvaltningens arbetsmarknad- och försörjningsstödsverksamheter kommer att förhyras och dessa är placerade i närheten av Haganässkolan.

Särskilda boenden

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att avveckla Almgården som särskilt boende vilket ska vara verkställt senast 1 mars 2025. Efter avvecklingen kommer det totalt att finnas 140 boendeplatser inom vård- och omsorg.

På de särskilda boendena i Älmhults kommun bor det 123 personer i april 2024. Av dem är 115 personer över 80 år, vilket motsvarar cirka 13 % av befolkningen i den åldersgruppen.

I Älmhult likväl som i riket finns en trend som visar på en sjunkande andel av personer över 80 år som bor i särskilt boende. Genom att erbjuda andra anpassade former av boende, använda den digitala tekniken på smarta sätt och utveckla våra arbetssätt, så kan den trenden bibehållas. Det innebär att vi kan möta det ökade antalet personer över 80 år med andra insatser än idag och på det sättet ökar inte behovet av antal platser i särskilt boende linjärt med ökningen av personer över 80 år.

Funktionsstöd

En genomlysning över framtida behov inom Funktionsstöds verksamheter har genomförts under 2023. Denna visar på ett ökat behov av sysselsättning för olika målgrupper inom både LSS (lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) och SoL (Socialtjänstlag (2001:453)). Fler personer har behov av insatsen daglig verksamhet, vilket kräver en utveckling av både meningsfull sysselsättning och ändamålsenliga lokaler. Daglig verksamhet är redan idag trångbudda. År 2024 förväntas 68 personer ha behov av insatsen och år 2025 förväntas ytterligare 4 deltagare ha behov av insatsen. De har behov av större stödinsatser och eget utrymme. Vilket innebär att verksamheten är i större behov än tidigare för ändamålsenliga lokaler och även nya lokaler som kan ge flexibilitet.

Kultur och fritid

Idrottsplatsen Älmekulla omfattar bland annat fotbollsplaner, läktare och omklädningsrum med omfattande renoveringsbehov. Idrottsplatsen behöver rustas upp för att öka nyttjandegraden, miljötänkandet och tryggheten på anläggningen samt tillgodose föreningslivet och allmänhetens behov av förbättrade funktioner.

Under 2023–2024 har flera åtgärder genomförts eller är på väg att färdigställas bland annat B-plan som utökats för att kunna få in fler minder planer för barn- och ungdomsidrotten.

Det finns behov av att se över helheten för Älmekulla innan man börjar göra permanenta åtgärder. De behov som föreligger är bland annat nya omklädningsrum för både barn/ungdom/vuxen, ny belysning samt översyn av huvudentrén med belysning, cykelställ, parkering samt läktare för A-plan.

Ishallen i Diö har behov av renovering. Det finns behov av att utreda vilka åtgärder som behöver genomföras och därför föreslås att medel för utredning tillförs för år 2025.

Spontanidrottsytor blir allt viktigare då efterfrågan av ytor för aktivitet och möten har ökat. Andelen föreningsaktiva är fortfarande högt i Älmhult men det efterfrågas utövning av idrott utan att boka in sig.

Satsningar på kommunens kanot-, cykel- och vandringsleder liksom kommunens motionsspår kommer att vara viktiga för att göra Älmhult till en attraktiv kommun och plats att bosätta sig på. Dessa satsningar ingår inte i lokalresursplanen. Ett uppdrag om att ta fram en friluftsplän under 2024 föreligger.

Övriga fastigheter och anläggningar

Kommunala kök

Beslut är fattat för organisation av den framtida måltidsverksamheten och ska implementeras under 2024–2025. Arbetet fortsätter nu med optimera användningen av köken för produktion av måltider vilket medför att mindre justeringar kan behöva göras framöver. Inga nyinvesteringar planeras i köken förutom i Ryfors skolas kök som har behov av renovering 2026–2027.

Bäckgatan

Fastigheten omfattar ca 7 000 kvm lokaler och 27 326 kvm inhägnad gårdsyta. Bäckgatan inrymmer såväl kommunens verksamhet som andra aktörer exempelvis Polisen, ambulansverksamhet samt uthyrda delar till privata företag.

Lokaler och verksamhetsanläggningen på Bäckgatan är i behov av en renovering för att uppfylla krav på arbetsmiljö samt att säkerställa funktionella, säkra och ändamålsenliga lokaler. I samband med dessa renoveringar kommer även drift- och energibesparandeåtgärder

Även på räddningstjänsten behöver en översyn ske för att långsiktigt hantera behovet av ett ändamålsenligt övningsområde och lokaler

Kommunhuset

En inventering har genomförts för att kartlägga behoven av arbetsplatser i kommunhuset i närtid och om tre år. Inventeringen visar att behovet i närtid kan hanteras med mindre justeringar i befintlig byggnad. Behoven om tre år kan eventuellt medföra omlokaliseringar eller ökad flexibel användning av arbetsplatser.

5.2. Infrastruktur

Infrastruktur och kommunikationer är av högsta strategiska betydelse för kommunen.

Aktörer

Området är komplext med olika huvudmän inblandade. Kommunala gator, vägar och cykelvägar ägs exempelvis av kommunen medan nationella vägar och järnväg ägs av staten. Även regionen är sakägare i flera delar, främst inom området allmänna kommunikationer. Övriga aktörer är främst andra regioner, kommuner samt järnvägsoperatörer.

Ny stambana

Ny stambana är en fråga som varit aktuell under en lång tid och Älmhults kommun har varit starkt engagerade i frågan.

Kapacitetsproblemen på nuvarande södra stambana är stora och kommer att förvärras under de kommande åren. Till vissa delar kan problemet åtgärdas genom tillskapande av exempelvis nya mötesspår men för att kunna säkerställa en god funktion krävs nyanläggning av helt nya spår. I första hand mellan Malmö – Hässleholm och i nästa steg mellan Hässleholm – Alvesta.

Regeringen har fattat beslut om att nya spår ska anläggas på sträckan Malmö (Lund) – Hässleholm. Utifrån bland annat allt tydligare systembrister med påtagliga effekter för såväl person- som godstransporter har frågan om vidare utbyggnad blivit mer aktuell.

Flera regioner har föreslagit alternativa finansieringsformer och projekthantering för att påskynda framdrift av nya spår mellan Jönköping – Linköping. Trafikverket har inom ramen för uppdraget om järnvägssystemet i södra Sverige börjat analysera olika alternativ, bland annat hur dragning av nya spår kan se ut på sträckningen Hässleholm – Älmhult – Alvesta/Växjö. Mer specifikt handlar det om en framtida spårsträckning ska byggas över Alvesta eller Växjö.

Detta tyder på en rörelse framåt i frågan men tidshorizonten är fortsatt besvärande. Transportsystemet ligger på gränsen för att kunna fungera som det ser ut idag och kraven på transporter på järnväg ökar samtidigt. Detta medför att tempot för att få nya spår på plats som faktiskt kan trafikeras behöver ökas kraftigt. Enligt nuvarande planering inom Trafikverket ska nya spår på sträckan Malmö – Hässleholm kunna tas i bruk ca 2043 vilket innebär närmare tjugo år innan en märkbar förbättring för Södra Stambanan kan komma till stånd.

Gällande kostnader för kommunen kan inte en sådan bedömning göras ännu men generellt kan sägas att detta är ett projekt som ligger inom statens ansvar.

Sannolikheten för att ett eventuellt stationsläge för nya stambanor placeras i centrala Älmhult utifrån både fattade beslut och utredningsinriktningar är så pass hög att i den övergripande planeringen behöver i praktiken bara detta alternativ beaktas.

Sydostlänken

Arbetet med järnvägsplaner pågår för närvarande. För sträckan upp till Olofström är de klara och just nu arbetas med sträckan Olofström – Älmhult samt anslutningen i Älmhult till stambanan med triangelspår.

Älmhults kommun har stort intresse av att anslutningen med triangelspåret sker på ett sätt som inte påverkar vare sig befintligt verksamhetsområde eller framtida verksamhetsområde på Froafälle. Av denna anledning måste Älmhults kommun göra vad som är möjligt för att få en så sydlig dragning som möjligt av det södra benet på anslutningen till stambanan.

Finansieringsförslag föreligger om att berörda kommuner samt regioner går in med medfinansiering för utökning av mötesspår för att kunna köra persontrafik. De kommuner som berörs av stationslägen kommer även få bära kostnader för detta. För Älmhults kommuns del innebär detta en medfinansiering i storleksordningen 50 miljoner kronor.

Älmhults bangård inklusive nya mötesspår Södra stambanan

Som framgår ovanstående är ett av de största problemen i transportsystemet den höga belastningsgraden på Södra stambanan. Nya mötesspår i höjd med Slätthult är viktiga för att åtminstone på kort sikt ge en någorlunda fungerande trafiksituation. Dessa beräknas stå klar år 2029.

I sammanhanget skulle även åtgärder på Älmhults bangård vara befogade för att tillskapa så bra lösning som möjligt i det medellånga tidsperspektivet.

Trafikverkets egen åtgärdsvalsstudie pekar mot behovet av att genomföra åtgärder (utbyggnad) av Älmhults bangård. Objektet kom emellertid inte med i den förra nationella planen för infrastruktur. Trafikverket uppger att de vill ha ett nytt uppdrag för att återigen belysa behovet och förhoppningsvis få med det i kommande nationella plan för infrastrukturen. Fortsatt dialog med Trafikverket samt beslutsfattare kring genomförande av åtgärder på Älmhults bangård är en prioriterad fråga.

Förbättrad vägförbindelse mellan Ljungby – Älmhult

Sträckan är upptagen i nu gällande översiktsplan för Älmhults kommun. Diskussioner har förts med såväl Ljungby kommun som regionen och Trafikverket. Dagen infrastruktur mellan kommunerna ger en förhållandevis lång restid sett till den faktiska sträckan mellan huvudorterna.

Trafikverket har genomfört en enkel stråkstudie med två huvudsakliga förslag till åtgärder för att förbättra förbindelsen. I det ena förslaget går vägen över Hamneda medan det andra förslaget innebär att dra vägen över Södra Ljunga.

Fortsatt dialog med Ljungby kommun samt Trafikverket och Region Kronoberg kommer att föras.

Västra Ringledden

Vägen är utpekad i den översiktliga planeringen och var ursprungligen tänkt att tillkomma efter planeringsperioden. Givet den höga tillväxttakten och den framtida kraftiga expansionen av bostadsområden och verksamheter i den västra delen av centralorten tidigareläggs behovet. Vägen ansluter Ljungbyvägen, passerar väster om Venaområdet och fortsätter väster om Klöxhultsområdet. Slutligen viker den av mot industriområdena i södra delen av tätorten. Vägen blir viktig för att avleda trafik genom tätbebyggt område samt säkra kommunikationsmöjligheter för verksamheterna i de södra industriområdena inklusive terminalområdet.

Trafikverket äger frågan om genomförande samt bär kostnaderna. Fortlöpande dialog kommer att föras med Trafikverket i frågan.

Ekvägen

Förbindelse mellan Ljungbyvägen och Gotthards gata. Detta skapar en förbindelselänk för att minska trafikbelastningen centralt i Älmhult. Projektet kräver närmare utredning för att kunna bedöma samhällsnyttan.

Östra ringledden

Östra Ringledden förbinder Växjövägen med Danska Vägen i höjd med Torngatan. Vägen kan ge en avlastning av biltrafik inom de mer känsliga områdena ner mot Skolgatan. Projektet kräver närmare utredning för att kunna bedöma samhällsnyttan.

Gång- och cykelvägar

Flera objekt är identifierade där trafiksäkerheten behöver höjas såsom gång- och cykelväg Baldersgatan samt Storgatatan. Dessa utgör bland de mest trafikerade sträckorna inom centralorten.

5.3. VA-verksamheten (taxekollektivet)

Ombyggnad reningsverk

Projektet syftar till att säkerställa kapacitet och kvalitet på avloppsvattenreningen. Dagens anläggning ligger nära gränsen på kapacitet och är i behov av upprustning. Utredning pågår om projektets fortsatta omfattning och genomförandetid.

Vattenförsörjning Diö

Dagen vattenverk i Diö är byggt 1970 och har nått sin faktiska livslängd.

Överföringsledning till Diö för säkrande av vattentillförsel har påbörjats.

Utredning pågår om projektets fortsatta omfattning och genomförandetid.

5.4. Digitalisering

I Älmhults kommuns digitaliseringsplan beskrivs behoven samt de investeringar dessa ger upphov till. Dessa redovisas därför inte i samhällsbyggnadsplanen.

5.5. Övriga strategiska investeringar

Civil beredskap

Detta avser investeringar i primärt reservkraft samt säkrande av kommunikationer för att öka samhällsviktiga funktioners förmåga att upprätthålla verksamheten vid störningar. Statliga ersättningar för dessa investeringar är inte beslutade men om sådant beslut fattas kan de statliga ersättningarna utgöra en delfinansiering av föreslagna investeringar.

Ny lekplats Klöxhult

Klöxhults bostadsområde har ett antal mindre lekplatser som är i dåligt skick. En ny lekplats föreslås därför anläggas i området som ger ett mervärde för barn i hela Klöxhult. Beslut om projektet fattas i budget 2026.

Paradisparken

Paradisparken belägen i Paradisområdets bostadsområde är i behov av färdigställande. Budgetposten i förslaget till investeringsplan avser utvecklande och färdigställande av parken i enlighet med gällande detaljplan för att skapa en ökad attraktivitet i området.

Svanaboda verksamhetsområde

Området är beläget väster om Venaområdet och utgör en plats som bedöms som lämplig för att kunna hantera och mellanlagra massor av olika slag. Att kunna hantera och förädla massor i egen regi skulle innebära en stor besparing för kommunen såväl inom exploateringsverksamheten som inom verksamheterna gata och VA. Utredning och förprojektering genomförs under 2024 – 2025 för att ta fram en underbyggd kostnadskalkyl för genomförandet.

Tillkommande driftkostnader för strategiska investeringar

Tabellen nedan visar tillkommande driftkostnader för de strategiska investeringarna under perioden 2025 - 2027.

Tillkommande kostnader för strategiska investeringar (skattekollektivet) tkr			2025	2026	2027
Skola 7-9 Linné etapp 1, inkl del av etapp 2 Övriga delar i etapp 2 pausas tills vidare	Lokaler	Mediakostnad, drift* etc	3 980	3 980	3 980
		Kapitalkostnad	14 416	14 057	14 234
		Lokalvårdskostnad	1 974	1 974	1 974
		Summa	20 370	20 011	20 188
Inventarier Linneskolan kök/restauranger	Lokaler	Kapitalkostnad	461	482	472
		Summa	461	482	472
Lokalvårdsutrustning Linneskolan	Lokaler	Kapitalkostnad	158	158	158
		Summa	158	158	158
Skolinventarier Linnéskolan	Lokaler	Kapitalkostnad	3 000	3 000	3 000
		Summa	3 000	3 000	3 000
Inventarier Vuxenutbildningen	Lokaler	Kapitalkostnad		125	125
		Summa	0	125	125
Renovering Bäckgatan, arbetsmiljö	Lokaler	Kapitalkostnad	467	810	797
		Summa	467	810	797
Gemöskolan - utbyte fastighetsteknik mm	Lokaler	Kapitalkostnad	0	484	476
		Summa	0	484	476
Sprinkler Solgården	Lokaler	Kapitalkostnad	0	113	193
		Mediakostnad, drift* etc	18	18	18
		Summa	18	131	211
Sprinkler på Nicklagården/Elmiersgården	Lokaler	Mediakostnad, drift* etc	18	18	18
		Kapitalkostnad	277	469	463
		Summa	295	487	481
Parkering (Norregårds fsk) (avslutas år 2024)	Lokaler	Kapitalkostnad	52	51	50
		Mediakostnad, drift* etc	60	60	60
		Summa	112	111	110
Laddstolpar på våra fastigheter	Lokaler	Kapitalkostnad	0	50	98
		Summa	0	50	98
Gång- och Cykelväg Norregårdsgatan (avslutas år 2024)	Infrastruktur	Kapitalkostnad	95	94	93
		Mediakostnad, drift* etc	30	30	30
		Summa	125	124	123
Gång- och Cykelväg Storgatan	Infrastruktur	Kapitalkostnad		50	49
		Mediakostnad, drift* etc		10	10
		Summa	0	60	59
Gång- och cykelväg+korsningspunkt Baldersgatan/Östra Esplanaden	Infrastruktur	Kapitalkostnad		37	37
		Driftkostnad		0	0
		Summa	0	37	37
Korsningspunkt Norra Ringvägen Projektet tas bort	Infrastruktur	Kapitalkostnad	0	0	0
		Driftkostnad	0	0	0
		Summa	0	0	0
Korsning Norregårdsvägen/Delarvägen (avslutas år 2024)	Infrastruktur	Kapitalkostnad	97	115	113
		Driftkostnad	10	10	10
		Summa	107	125	123
Gränsholmen Sluttäckning (avslutas 2024)	Övriga	Kapitalkostnad		0	0
		Summa	0	0	0
Paradisparken	Övriga	Kapitalkostnad		17	17
		Driftkostnad		40	40
		Summa	0	57	57
Civil beredskap (trygghetspunkter etc)	Infrastruktur	Kapitalkostnad	53	106	287
		Summa	53	106	287
Digitalisering	Digitalisering	Kapitalkostnad	2 250	3 672	4 578
		Summa	2 250	3 672	4 578
SUMMA TOTALT		Totalt per år	27 416	30 030	31 380

*Drift: Media värme, el fastighetsskötsel inre och yttre, sophantering. Ej städ eller vaktmästeri

Bilaga till budget 2025

Lokalresursplan 2025 – 2035

Innehåll

1. Om lokalresursplanen	3
1.1 Fokus på kommunnyttan	3
1.2 Modell lokalresursplanering	3
1.3 Ansvarsfördelning	4
1.4 Utgångspunkter för lokalresursplan	4
2. Lokalbestånd och kostnader	5
2.1 Lokalbestånd	5
2.2 Lokalkostnader	6
2.3 Lokalbank	7
3. Lokalresursplan 2025 – 2035	11
3.1 Förskola	11
3.2 Grundskola	12
3.3 Anpassad grundskola	14
3.4 Gymnasium/Komvux	14
3.5 Vård- och omsorg	15
3.6 Funktionsstöd	17
3.7 Individ och familjeomsorgen	19
3.8 Kultur och Fritid	19
3.9 Övriga fastigheter och anläggningar	22
4. Översikt strategiska investeringar	23
5. Tillkommande driftkostnader för strategiska lokalinvesteringar	24

1. Om lokalresursplanen

Lokalresursplanen utgör ett viktigt planeringsunderlag för Älmhults kommun strategiska utveckling. Målet är att den ska utvecklas vidare i det fortsatta arbetet med lokalförsörjningsprocessen.

1.1 Fokus på kommunnyttan

Kommunens övergripande målsättning med lokalförsörjningen är att den planeras och verkställs med fokus på den gemensamma kommunnyttan. Beslut kring fastigheter och lokaler ska utgå från ett kommunövergripande perspektiv där nyttan ska optimeras för kommunen som helhet.

För att uppnå detta krävs en effektiv lokalförsörjningsprocess där planeringen av lokalanvändningen och lokalförsörjningen sker i nära samverkan mellan berörda parter och med kommunnyttan i fokus. Därigenom skapas förutsättningar för kommunens utveckling genom att undvika felprioriteringar och fokusera på att hitta optimala fastighets- och lokallösningar som främjar effektiva kommunala verksamheter och god resurshållning.

Det övergripande målet med lokalförsörjningsprocessen är att tillgodose de kommunala verksamheternas behov av funktionella och kostnadseffektiva lokaler vid rätt tid och på rätt plats, med hänsyn taget till användningen av befintliga lokaler i kommunen.

1.2 Modell lokalresursplanering

Med lokalresursplanering menas att kommunen har en strukturerad process för att samordna planeringen av lokalförsörjningen utifrån kommunens samlade behov. Planeringen utförs på medellång sikt (10–12 år).

I lokalresursplanen sammanfattas planeringsunderlag, analyser, prognoser, prioriteringar samt beslutade och planerade åtgärder och projekt. Lokalresursplanen upprättas för kommunen som helhet med delredovisningar per verksamhetsområde.

Till lokalresursplanen finns en detaljerad specifikation med alla kommande och pågående lokalförändringar.

Kommunens lokalresursplan uppdateras årligen. En viktig utgångspunkt för planeringen är den befolkningsprognos som tas fram varje år. Denna är normalt klar under januari månad. Utifrån befolkningsprognosen uppdaterar respektive förvaltning/huvudprocess, i samråd

med fastighetsavdelningen sin del av lokalresursplanen. Denna uppdatering ska vara klar senast under april månad och utgör underlag för budgetarbetet.

Lokalresursplanen ska årligen fastställas av kommunfullmäktige i samband med att budgeten för kommande år behandlas.

1.3 Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att styra, samordna och följa upp lokalförsörjningen och lokalanvändningen.

I Tekniska nämndens uppdrag ingår att driva och utveckla lokaler för Älmhults kommuns verksamheter. Vidare ingår att på ett resurseffektivt arbetssätt bidra i kommunens lokalresursplanering och samverka med nyttjande verksamheter i frågor som rör upplåtelse och användning av lokaler.

Tekniska nämnden ska också på uppdrag uppföra, anskaffa och avyttra lokaler för kommunal verksamhet i den takt kommunens behov och krav förändras. Nämnden ska på uppdrag även anskaffa och utveckla externt hyrda lokaler. Fastighetsavdelningen inom tekniska förvaltningen är den enhet som genomför åtgärder inom tekniska nämndens ansvar för lokalfrågorna.

Fastighetsavdelningens operativa lokalgrupp samordnar samtliga kommunala verksamheters lokalbehov och är beställare gentemot fastighetsägare och hyresvärdar. Respektive förvaltning/huvudprocess ansvarar för och redovisar sina lokalbehov. Omfattningen av lokalanvändningen regleras i interna och externa hyresavtal.

Kommunchefsgruppen (i gruppen ingår förvaltningschefer och avdelningschefer från samtliga delar av kommunens verksamhet) arbetar fram ett förslag till lokalförsörjningsplan som är ett av beslutsunderlagen i budgetprocessen.

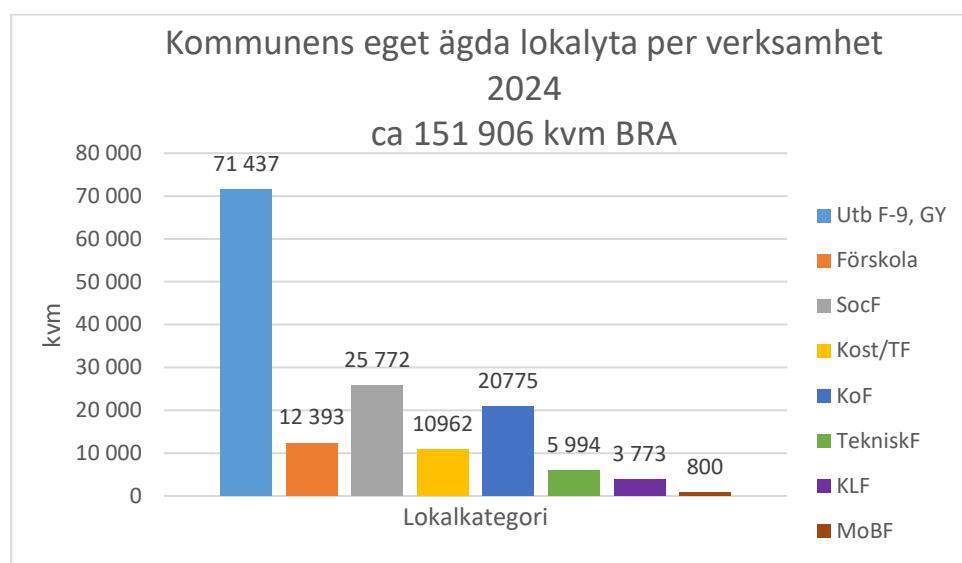
1.4 Utgångspunkter för lokalresursplan

Lokalresursplanen bygger på behov som lämnats från nämnderna samt fastighetsavdelningen. Befolkningsprognosen är ett av de viktigaste underliggande materialen för lokalförsörjningen då verksamheternas volymbehov till stor del beror av befolkningsvolymen samt sammansättningen av befolkningen. Omvärldsfaktorer har påverkat befolkningsutvecklingen i Älmhults kommun. Gällande befolkningsprognos pekar mot en betydligt lägre befolkningstillväxt under perioden 2025 – 2026 än tidigare prognoser. Vidare pekas mot ett betydligt lägre barnantal utifrån starkt sjunkande nativitetstal i Sverige. Båda faktorerna har varit en viktig utgångspunkt på lokalplaneringen. Geografisk placering av lokaler såväl befintliga som nybyggda följer fastlagda riktlinjer i översiktsplanen.

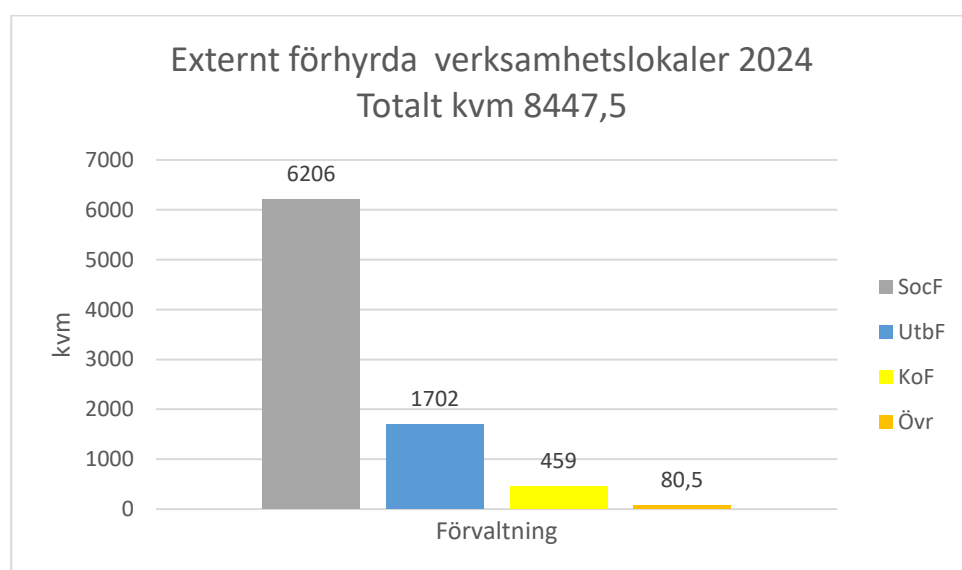
2. Lokalbestånd och kostnader

2.1 Lokalbestånd

Kommunens verksamhetslokaler består av eget ägda och externt förhyrda lokaler. I nedanstående sammanställning, se figur 1, redovisas kommunens totala eget ägda lokaler. Kommunens bestånd av eget ägda lokaler uppgår 2024 till cirka 151 906 kvm bruksarea (BRA). Vidare redovisas i figur 2, kommunens externt förhyrda verksamhetslokaler som 2024 uppgår till cirka 8 447,5 kvm bruksarea (BRA).

Figur 1. Fördelning av kommunens eget ägda verksamhetslokaler i kvm, bruksarea (BRA)

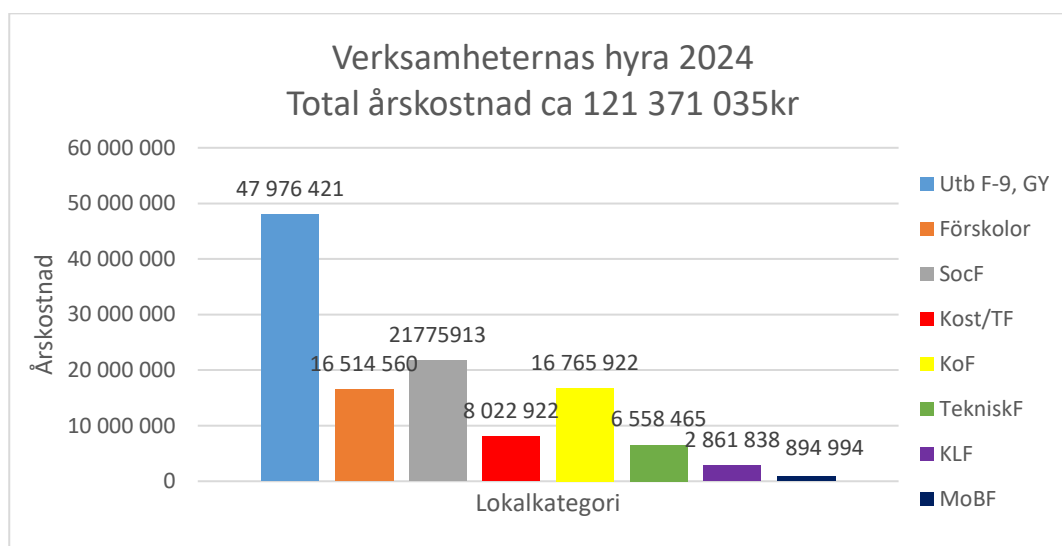
Figur 2. Fördelning av externt förhyrda verksamhetslokaler i kvm, bruksarea (BRA)

2.2 Lokalkostnader

Verksamheternas totala hyreskostnad för kommunens eget ägda verksamhetslokaler uppgick till 121,4 miljoner kronor för 2024. Det är 3,6 miljoner kronor mer än 2023 på grund av fulleffekt på Paradisskolan. Verksamheternas hyreskostnad för de externt förhyrda lokalerna uppgår till 9,2 miljoner kronor för 2024. Vilket är minskning med 2,3 miljoner kronor jämfört med 2023, främst på grund av avvecklade skolmoduler.

Lokalkostnad per förvaltning - kommunägda lokaler

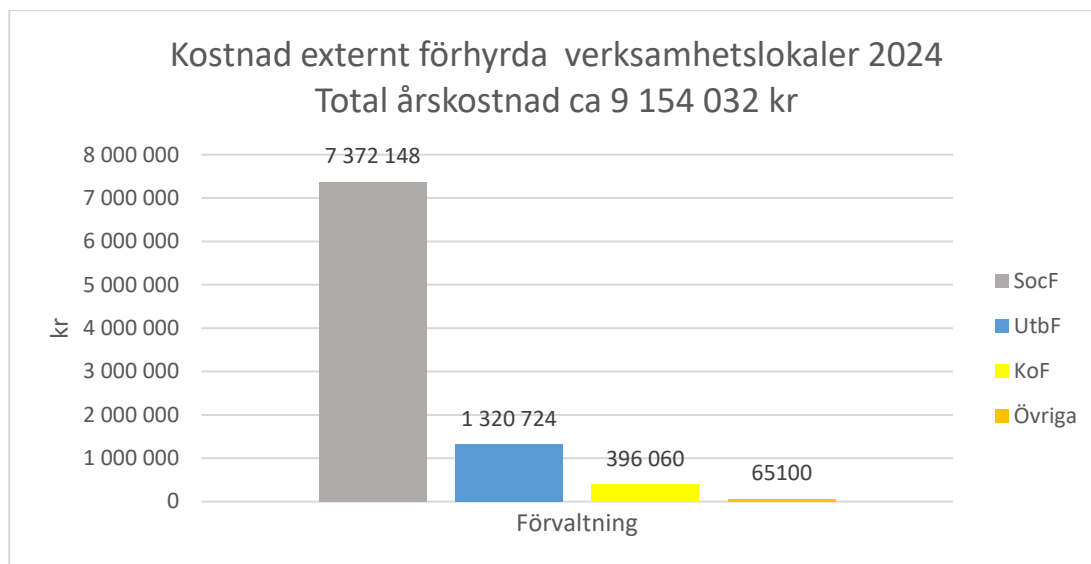
I figur 3. redovisas verksamheternas hyreskostnad för eget ägda lokaler 2024 fördelat på förvaltning och verksamhet. Det är de två största förvaltningarna, utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen som också har de högsta kostnaderna.

Figur 3. Fördelning av hyreskostnader för eget ägda lokaler per verksamhet – 2024

Lokalkostnad per förvaltning - externt förhyrda lokaler

I figur 5 redovisas verksamheternas hyreskostnad för externt förhyrda lokaler 2024 fördelat per förvaltning och verksamhet. Hyrorna för externt förhyrda lokaler ökade med 5 % 2024.

Figur 4. Fördelning av kostnader för externt förhyrda lokaler per verksamhet - 2024

2.3 Lokalbank

Tekniska nämndens förvaltning handhar kommunens lokalbank¹. Lediga/friställda lokaler kan hyras ut till annan intern hyresgäst, bli föremål för extern uthyrning, försäljning eller rivning. Beslut om åtgärder sker inom ramen för reglementen och delegation. För vissa åtgärder, av principiell beskaffenhet, krävs beslut i kommunfullmäktige.

Förutom hela fastighetsobjekt kan även avgränsade lokaler sägas upp och överlämnas till lokalbanken. Sådana lokaler ska kunna avskiljas från den verksamhet som i övrigt drivs i lokalen, samt utifrån myndighetskrav kunna hyras ut till annan verksamhet, internt eller externt. Vidare måste en sådan avgränsning kunna ske kostnadseffektivt. Tekniska nämndens förvaltning avgör om dessa förutsättningar är uppfyllda.

Uppsägning av fastighetsobjekt/lokal ska som huvudregel ske så att den kan hanteras inom ramen för budgetprocessen inför kommande år, d.v.s. som ett led i övrig lokalresursplanering och enligt de anvisningar som gäller för budgetprocessen. Uppsägning ska ske senast den 31 mars året före aktuellt budgetår.

Lokalbanken finansieras genom att budgetmedel motsvarande beräknad internhyra för tomställd lokal överförs från berörd nämnd till den kommunövergripande finansen. Tekniska nämnden erhåller från finansen internhyran för de tomställda lokalerna.

Genom en sådan central finansiering synliggörs kostnaden för lokalbanken. För eventuella överskott som uppstår ska ett kommungemensamt synsätt gälla och utgöra tillräckliga incitament, där en ökad lokaleffektivt stärker de gemensamma finansiella förutsättningarna.

Externt hyrda lokaler kan enbart föras över till lokalbanken i dess helhet, där finansieringen övergår i sin helhet enligt ovanstående ordning. Kommunen är ägare till ett flertal bebyggda fastigheter som i dagsläget inte är funktionella eller aktuella för att använda i kärnverksamheten. Dessa fastigheter kan efter beslut hyras ut, avyttras eller rivas.

¹ Hantering av lokalbanken framgår i styrdokumentet "Internhyresmodell", fastställt av kommunfullmäktige 2023-12-18 § 137.

Ej verksamhetslokaler

Nedanstående objekt är lokaler som ej används i nämndernas verksamheter som föreslås att till största delen avyttras. Objekten belastar finanserna och kräver en finansiering till budget 2025 om 2,9 miljoner kronor. Kostnaden per år och objekt innefattar såväl drift som kapitalkostnad.

Objektsnr	Fastighet	Åtgärd	Anteckning	Kostnad/kr
10110	Råshult 1:49 (Ambladiska huset)	På sikt avyttras	Dialog pågår om ett nyttjande/överlåtelseavtal med stiftelsen Linnés Råshult	37 000
10390	Linäs stuga, Liatorp (Virkenhultsvägen 10)	Arrendeavtal	Föreningsavtal för drift och skötsel.	47 000
10090	Kv. Kullen, Sommarvägen	Avyttras	Föreningslokal/skyddsrum (Bridgeklubben)	87 000
15710	Eneborg, Energyda	Avyttras	Undersök försäljning med fortsatt möjlighet till uthyrning av fastigheten. (Bygdegård)	456 000
10030	Vallgatan 10 (Fontänhuset)	Avyttras	Översyn för att erbjuda verksamheten annan plats.	110 000
10010	Stinsahuset	Uthyrning till verksamhet.	Byggnaden är kulturminnesskyddad. Samtal pågår för annan inriktning med näringslivet.	559 000
10810	SFK Flugan, Bökhults- badplats	Avyttras	Kräver investering i bland annat VA.	32 000
15740	Äskya civilförsvarsanläggning	Ingen åtgärd tills vidare.	Bergsrum.	250 000
10280	Stortorget S:a byggnaden	Ingen åtgärd tills vidare.	Torgscenen, driftkostnader för el mm.	64 000
15110	Stationshuset Älmhult	Ingen åtgärd tills vidare.	Del av, en mindre yta hyrs ut till extern hyresgäst.	1 281 000
	Summa			2 921 000

Uppsagda verksamhetslokaler

Nedanstående objekt är verksamhetslokaler som sagts upp av nämnder då det inte längre finns behov av lokalerna i kärnverksamheten. Beräknad budget för internhyra för tomställd lokal föreslås överföras i budget 2025 från berörd nämnd till den kommunövergripande finansen i lokalbanken. Totalt avser det 6,1 miljoner kronor i budgetomföring från utbildningsnämnden, socialnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Kostnaden per år och objekt innefattar såväl drift som kapitalkostnad.

Objektsnr	Fastighet	Åtgärd	Anteckning	Kostnad/kr
12050	Häradsbäck skola, inkl del som används som sporthall	Riva befintliga byggnader alternativt planändring och avyttring för bostadsändamål.	Avser skollokaler och sporthall som till största delen har nyttjats av utbildningsnämnden. Sporthallsdelen har även använts av kultur- och fritidsnämnden för uthyrning till föreningar.	294 000
13040	Nicklagårdens kök		Avser endast köket då matsalen förhyrs av SN. Flytt sker i samband med ny måltidsorganisation när Linnéskolan tas i bruk	605 000
12120	Tonhöjden - hus	Rivs	Fristående gammalt hus vid Linnéskolan.	495 000
13010	Almgården	Framtida användning för internt eller externt bruk utreds.	Hysesavtalet med socialnämnden för särskilda boenden är uppsagt och avveckling av verksamheten pågår.	4 574 000
10345	Stinsen 3 (Röda korsets hus)	På längre sikt nybyggnation /exploatering år 2027.	Kontorslokaler för uthyrning med rivningskontrakt till externa.	173 000
Summa				6 141 000

Helt eller delvis outnyttjade lokaler

Nedanstående objekt är lokaler som står helt eller delvis outnyttjade. Den del av skollokalerna som inte används är svåra att avskilja från den verksamhet som övrigt drivs i lokalen. Skollokalerna har befintliga driftkostnader om totalt 1,8 miljoner kronor som betalas som internhyra av nämnder och beslut behöver tas om hur de ska hanteras. Övriga lokaler föreslås avyttras eller rivs.

Objektsnr	Fastighet	Åtgärd	Anteckning	Kostnad/kr
	Hallaryd förskola	Översyn för att se på annan användning av outnyttjade ytor.	Outnyttjat ca 100 kvm av 906 kvm. Förskolan nyttjar större yta än vad som krävs. Driftkostnader för personal, uppvärmning, städkostnader och måltidskostnader är höga. Nyttjas även av kultur- och fritid.	1 078 000
	Pjätteryd förskola	Översyn för att se på annan användning av outnyttjade ytor.	Outnyttjat ca 230 kvm av 1261 kvm. Nyttjas även av kultur- och fritid.	750 000
	HSB lägenheter	Användare av lägenheten erbjuds annan plats och lägenheten föreslås att säljas. (Värde cirka 1 mnkr)	Används idag av PRO med flera.	
	Värmen	Avvakta rivning till behov av annan markanvändning uppstår och nyttja rivningskontrakt under tiden.	Kan hyras ut med rivningskontrakt, max under perioden 2024–2025, eller när behov uppstår. Just nu använder Community lokalerna.	20 000
	Silverdalens scen	Rivs	Kulturhistorisk utredning gjord som visar på att inget värde finns att ta hänsyn till av byggnaden.	0

3. Lokalresursplan 2025 – 2035

3.1 Förskola

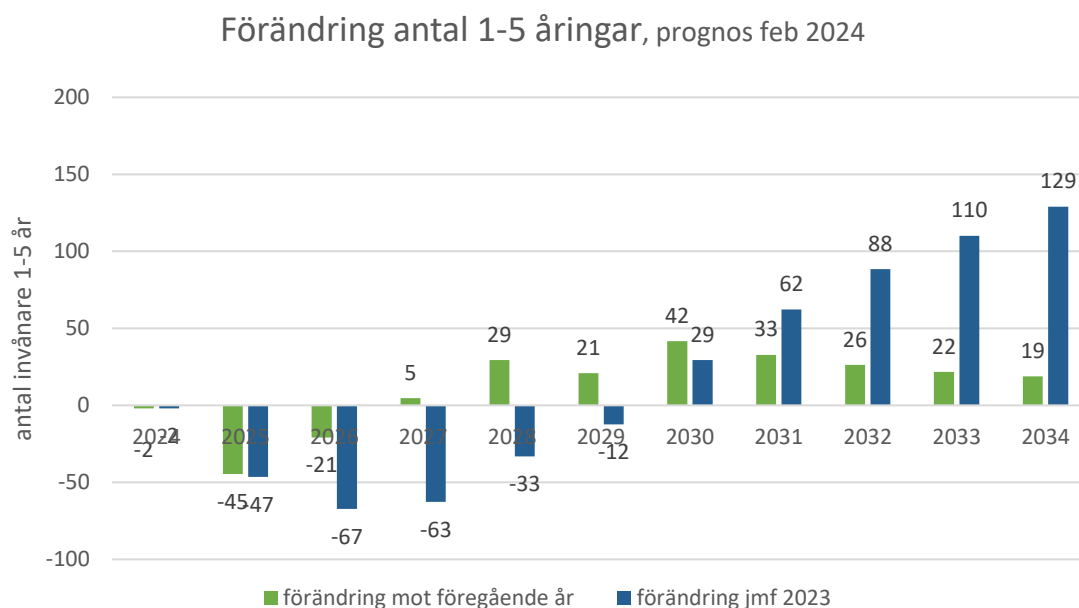
Förutsättningar

Förutsättningarna för förskolan har ändrats dramatiskt de senaste åren. Liksom hela för hela riket har födelsetalen minskat dramatiskt. De senaste två åren har endast mellan 180 och 185 barn fötts i Älmhults kommun. Samtidigt är årskullarna som lämnar förskoleåldern långt fler. De kommande åren går mellan 220 och 245 barn in i grundskolans verksamhet. Utbildningsnämnden har redan under 2024 fattat beslut om att avveckla modulerna på Norregårds förskola och Haga förskola, för att snabbt anpassa sig till minskade behov. Utbildningsnämnden gav i mars 2024 utbildningsförvaltningen i uppdrag att bevaka utvecklingen av antalet födda barn och vid behov återkomma under hösten 2024 om eventuellt behov av ytterligare neddragningar.

Det nyligen införda lagkravet på uppsökande verksamhet har i realiteten inte fått någon effekt. Endast enstaka barn ha tillkommit i verksamheten utifrån förändringen.

Förändringar i lokalbeståndet

Enligt den senaste befolkningsprognos finns inget ytterligare behov av tillskott av förskoleplatser förrän 2030.

På kort sikt kommer troligen ytterligare förskolor eller avdelningar att behöva avvecklas, då Älmhults kommun annars riskerar att stå med en stor överkapacitet på förskoleplatser. Outnyttjade förskoleplatser är dyra och måste hållas på ett minimum. Det är dock av vikt att eventuella neddragningar görs med eftertanke då det längre fram ser ut att behövas tillskott av förskoleplatser.

Längre fram i planeringsperioden kommer ytterligare förskolor att behövas i de västra delarna av centralorten då bostadsområdet Vena byggs ut efterhand. Detta behov är med i planeringsförutsättningarna för Vena planprogram.

3.2 Grundskola

Förutsättningar

Sedan förra lokalresursplanen upprättades har förutsättningarna på flera sätt förändrats för grundskolan. En stor förändring var att Thorén framtid med väldigt kort varsel, meddelade att de skulle lägga ner sin verksamhet i Älmhult från och med höstterminen 2023. Det innebar ett snabbt tillskott av elever framför allt på Linnéskolan. Linnéskolan har i skrivande stund 650 elever inskrivna i sin verksamhet.

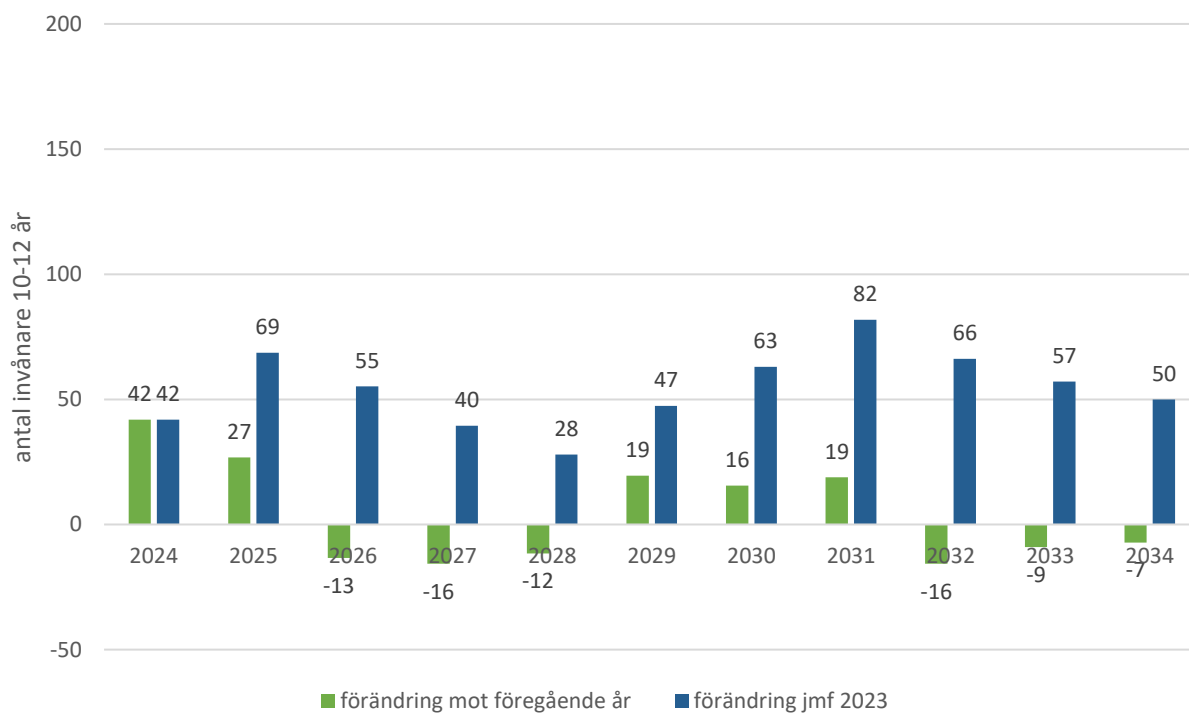
Vidare har utbildningsnämnden fattat två beslut, som också påverkar förutsättningarna. Det första beslutet var att flytta anpassad grundskola f-6 till Paradisskolan från och med höstterminen 2024. Anpassad grundskola kommer att finnas i en av hemvisterna, som normalt är beräknad att kunna ha 100 elever. Det innebär att Paradisskolans kapacitet har minskat i motsvarande grad. Enligt nuvarande befolkningsprognoser, är detta inte något hinder och kapaciteten för Paradisskolan är god under hela planperioden.

Anpassad grundskolas nuvarande lokaler på Klövhultsskolan kommer att användas av en nyinrättad resursskola. Utbildningsnämnden fattade i mars beslut om att inrätta en resursskola för maximalt 8 elever. Därtill inrättas även två akutskoleplatser, som kan utnyttjas med kort varsel.

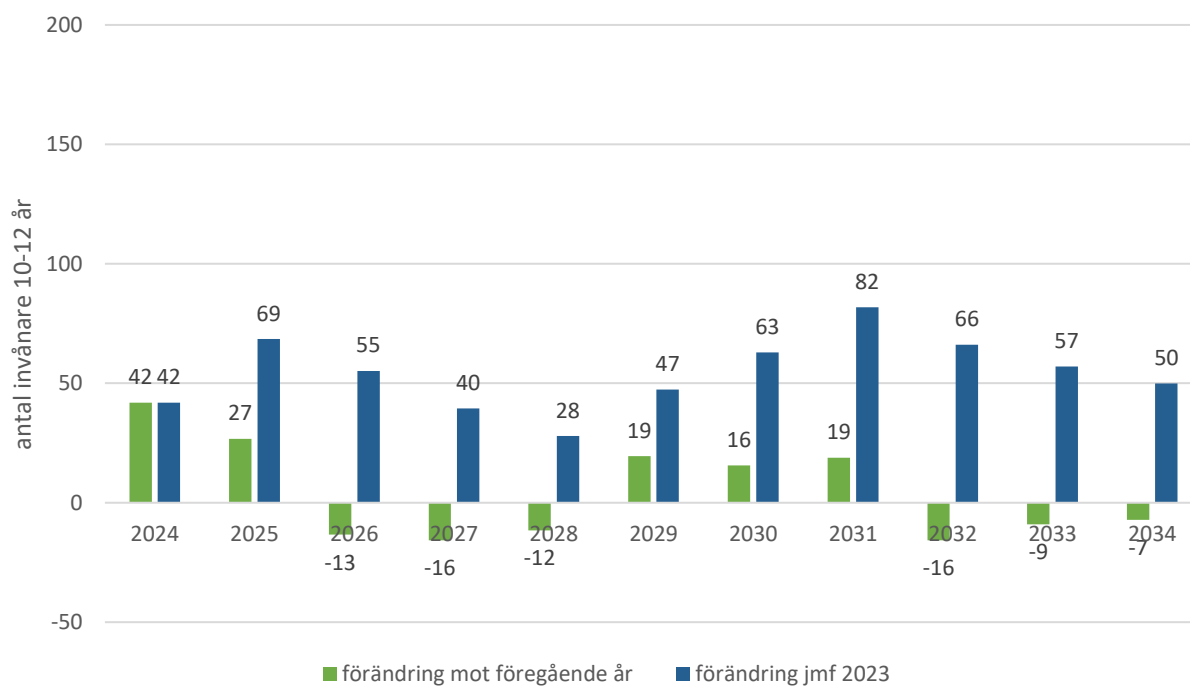
Förändring antal 6-9-åringar, prognos feb 2024

Förändring antal 10-12-åringar, prognos feb 2024

Förändring antal 10-12-åringar, prognos feb 2024

Förändringar i lokalbeståndet

Den nya befolkningsprognosen ger helt andra förutsättningar än tidigare. Med en minskad prognos på ca 250 färre elever i slutet av planperioden behöver en utredning göras. Blir den senaste prognosen verklighet kommer grundskolan att ha en kraftig överkapacitet på grundskoleplatser. En viktig förutsättning i denna utredning är den framtida tänkta tillväxttakten i kommunen. Den överkapacitet som kan ses utifrån nu fastslagen tillväxttakt kan också ge positiva möjligheter att exempelvis se över lokalanvändningen på Klöxhultsskolan, som idag upplevs som trång.

Ändrade valbeteenden när det gäller Internationella skolan behöver också vägas in i utredningen. Detaljplanen gällande Gemöskolan bör pausas fram till att utredningen är klar.

De nybyggda lokalerna bör användas i så hög utsträckning som möjligt och eventuell överkapacitet ska förläggas till våra äldre skolor.

När etapp 1 står klar inryms omkring 750 elever på Linnéskolan. Nuvarande befolkningsprognos visar att etapp 2 kan skjutas på framtiden. När den andra etappen är slutförd kommer knappt 1 000 elever att kunna inrymmas i skolan, detta beräknas vara en tillräcklig volym för hela planeringsperioden (t o m 2034) även om tillväxttakten ökar.

Linnéskolan arbetar med Orionverksamheten (för elever med särskilda behov) som kräver lokaler, men samtidigt är det verksamhets- och kostnadseffektivt att tillgodose verksamhetens elever på detta sätt.

Det totala antalet platser inom grundskolan F-6 inklusive Paradisskolan som tillskapas genom ovanstående åtgärder bedöms täcka lokalbehoven fram till 2034 även vid en högre tillväxttakt.

3.3 Anpassad grundskola

Från och med höstterminen 2024 kommer anpassad grundskola att vara lokaliserad på Paradisskolan (1–6) och Linnéskolan (7–9). Flytten till Paradisskolan för 1–6 delen innebär att behovet av nya lokaler blir tillgodosett. Flytten innebär inte att det uppstår några kapacitetsproblem för Paradisskolan under planperioden. Genom att även fortsättningsvis finnas på enheter där jämnåriga kamrater går i skolan ökas möjligheterna till att integrera vissa delar med den reguljära undervisningen och barnen och ungdomarna kan dela rastaktiviteter med jämnåriga kamrater. Anpassad grundskolas lokaler på Linnéskolan ingår i ombyggnadsplanerna i etapp 2. Arbetet med etapp 2 är pausat tills vidare.

3.4 Gymnasium/Komvux

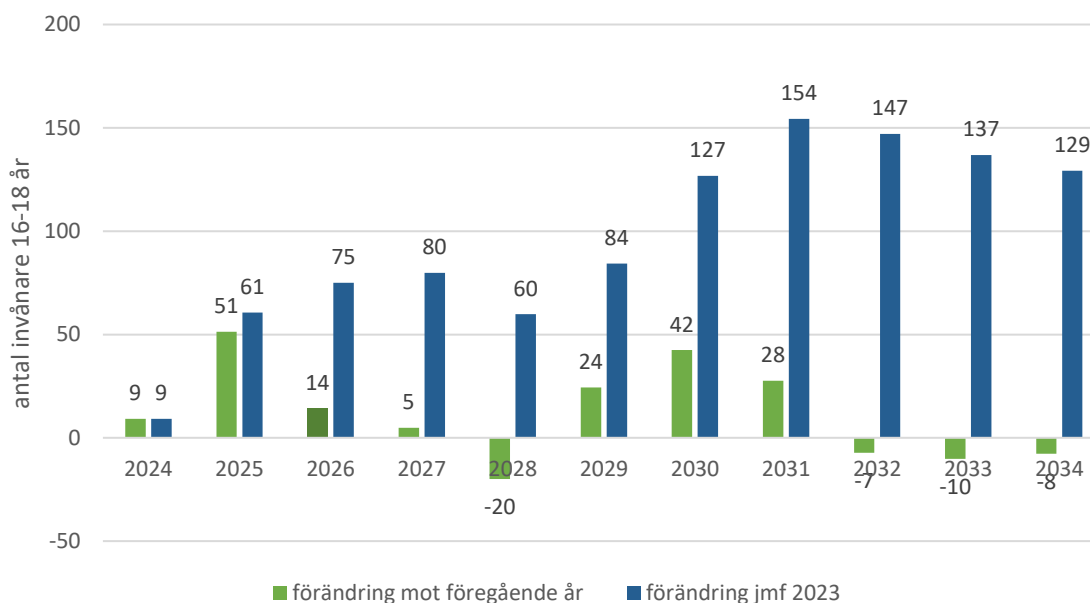
Förutsättningar

Antalet ungdomar i gymnasieålder kommer att öka kraftigt under planperioden, även med den minskade befolkningsprognosen. Redan 2025 kommer antalet elever vara betydligt fler än i december 2023. Detta är oaktat den del av ungdomarna som går ett fjärde år, antingen beroende på att de inte varit behöriga eller på att det väljer ett nytt program.

Haganässkolan har också avvecklat modulerna, som tidigare fanns i C-korridoren. Modulerna innebar en extra hyreskostnad och var inte i bra skick. Förändringen innebär att fyra klassrum har försvunnit.

Vuxenutbildningens planerade flytt till andra lokaler gör att lokalbehovet tillgodoses inom befintliga byggnader.

Förändring antal 16-18 åringar, prognos feb 2024

Andelen av dessa elever som går på Haganässkolan varierar över åren men utifrån kommunalt ersättningsperspektiv är det fördelaktigt att så hög andel som möjligt av kommunens ungdomar väljer att gå på Haganässkolan. Inför höstterminen 2024 har betydligt fler elever valt Haganässkolan än tidigare. För första gången på många år har antalet förstahandssökande passerat 200-strecket. Andra aspekter som behöver belysas är utvecklingen i kringliggande kommuner, där vi ser att gymnasieprogram läggs ner eller pausas.

Haganässkolan har gjort en aktiv satsning på en idrottsakademi, dels för att öka skolans attraktivitet och dels för att ge ungdomarna i Älmhults kommun förutsättningar för en hälsosam satsning på sin idrott.

Förändringar i lokalbeståndet

Den förväntade elevökningen i gymnasiets verksamhet innebär ett behov av lokaltillskott. Detta är löst i och med att vuxenutbildningen flyttar in i nya lokaler tillsammans med Arbete och försörjning. Genom att samlokalisera den kommunala vuxenutbildningen med Arbete och Försörjning, ges förutsättningar för att på ett effektivare sätt vägleda och få till stånd utbildningar till människor som idag står en bit ifrån arbetsmarknaden.

3.5 Vård- och omsorg

Förutsättningar

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att avveckla Almgården som särskilt boende vilket ska vara verkställt senast 1 mars 2025. Efter avvecklingen kommer det totalt att finnas 140 boendeplatser inom vård- och omsorg. Dessa fördelas på vård och omsorgsboende (60 platser), demensboende (69 platser) och korttidsboende (11 platser). Av de 140 platserna är 7 platser i så kallade parrum och kan bara beläggas i de fall där de som bor där står i relation till varandra till exempel är gifta med varandra eller sambo sen tidigare.

Boende	Antal platser
Nicklagården	45
Nicklagården (korttidsboende)	11
Elmiersgården inkl plan 5	34
Ekebo	27
Solgården	23
Totalt antal platser	140

Under perioden 2024 – 2034 ökar antalet personer i åldern 65 - 79 år från 2 546 till 2 744, en ökning om 198 personer (7,7 %). I åldern 80 år och äldre ökar befolkningen från 1 095 till 1 394, en ökning om 299 personer (27 %).

På de särskilda boendena i Älmhults kommun bor det 123 personer i april 2024. Av dem är 115 personer över 80 år, vilket motsvarar cirka 13 % av befolkningen i den åldersgruppen.

I Älmhult likväl som i riket finns en trend som visar på en sjunkande andel av personer över 80 år som bor i särskilt boende. Genom att erbjuda andra anpassade former av boende, använda den digitala tekniken på smarta sätt och utveckla våra arbetssätt, så kan den trenden bibehållas. Det innebär att vi kan möta det ökade antalet personer över 80 år med andra insatser än idag och på det sättet ökar inte behovet av antal platser i särskilt boende linjärt med ökningen av personer över 80 år.

Förändringar i lokalbeståndet

Från 1 mars 2025 föreligger krav om att det ska finnas sprinklersystem inom alla kommunens särskilda boenden. Särskilda boendet Ekebo har sprinklers och under 2024 installeras sprinklers på de övriga två boendena Nicklagården och Solgården.

Nicklagården med Elmiersgården samt Södra Esplanaden 16 har inga större behov av invändig renovering. Behov finns av mer ändamålsenliga omklädningsrum och möjlighet till tvätt av personalkläder. I samband med att måltidsenheten flyttar ut sin verksamhet kan dessa lokaler ställas om till omklädningsrum alternativt tvättstuga. Idag används små rum, som i stället skulle kunna användas till kontor, för detta ändamål. Fastigheten har på sikt ett utvändigt behov av målning av fönster, dörrar och plåtarbeten.

Solgården har ett omfattande renoveringsbehov sett ur både fastighets- och verksamhetsbehov. En preliminär kostnadsuppskattning har tagits fram vilket anger ett investeringsbehov om ca 24 mkr för att uppnå en ytterligare livslängd av fastigheten i 20 år.

Ekebo har inget behov av större fastighetsreinvesteringar. Det finns behov av periodiskt underhåll med målning av ytskikten i flera lokaler.

En av kommunens hemtjänstgrupper, hemtjänstområde Östra utgår från Ekebo och har sin grupplokal där. Hemtjänstgruppen har stort behov av ändamålsenliga lokaler då man är trångbudda vilket ger en sämre arbetsmiljö då tillgången till omklädningsrum, dusch/toaletter och pausrum är väldigt begränsad. Det finns också behov av yta för administration. Även hemsjukvårdens sjuksköterskor som utgår från Ekebo är trångbudda och har behov av större kontor.

Förvaltningen har önskemål om en gemensam utgångspunkt för all hemtjänst vilket skulle gynna bland annat samplanering av personal. Frågan är aktualiserad via utredningen om framtidens äldreomsorg. Skulle det bli aktuellt finns behov av samordning av kontor på Storgatans 16 där all hemtjänst förutom Östras hemtjänst grupp utgår ifrån idag.

Beslut är fattat om att avveckla Almgården som särskilt boende senast 1 mars 2025. Utifrån vilket användningsområde lokalerna ska användas till finns behov av anpassning och renovering.

Ett arbete pågår för att skapa mötesplatser som samlokaliseras med andra verksamheter som till exempel ideella föreningar. Det arbetet är påbörjat och ska genomföras under 2024.

3.6 Funktionsstöd

Förutsättningar

Antal brukare som deltar i olika verksamheter inom Funktionsstöd har under de senaste åren ökat. En del av dessa brukare har även behov av att ha vissa anpassningar i de miljöer som de vistas i. De verksamheter där lokalerna inte upplevs som ändamålsenliga är Lingonet (barnkorttid/vistelse) samt daglig verksamhet Fokus.

Status Barnverksamhet

Lingonet (beläget på Torngatan 7) är en verksamhet som bedriver korttidsvistelse och korttidstillsyn för barn enligt LSS. För närvarande har verksamheten 11 placerade barn/ungdomar med korttidstillsyn och 12 med korttidsvistelse. Eftersom lokalerna är små och svåra att naturligt avgränsa, och personalbemanningen är hög, kan verksamheten inte anpassas för fler än ett barn per vistelsedygn.

Under december 2023 inledde verksamheten ett samarbete med Haganässkolan och började tillhandahålla korttidstillsyn för vissa ungdomar i skolans lokaler.

Status på bostad med särskild service

Det finns tre gruppboendestäder med sammanlagt 15 lägenheter och fyra serviceboendestäder med sammanlagt 35 lägenheter inom verksamhetsområdet.

Inom Socialpsykiatri finns sammanlagt 13 lägenheter samt två korttidsplatser.

Daglig verksamhet har sammanlagt 4 lokaler samt en mindre lägenhet.

Totalt finns plats för ca 60 brukare och verksamheten har våren 2024 är 63 brukare.

Gruppboendestäder

Druvan har 4 brukarlägenheter i en bostadsrättsförening, där samtliga är uthyrda. Det föreligger idag ett renoveringsbehov i form av åtgärder för att förbättra brandskyddet samt ytskikt. Druvan är inte optimal utifrån ett verksamhetsperspektiv då det är få platser med en omodern planlösning vilket ökar driftkostnaderna.

Serviceboendestäder

Pärnan har 9 brukarlägenheter där samtliga är uthyrda. Serviceboendestäderna har behov av renovering och det gemensamma köket likaså. Vidare dialog kring denna renovering förs med hyresvärderna.

Boende socialpsykiatri

Baldersgatan 21 har 9 brukarlägenheter där samtliga är uthyrda.

Baldersgatan 36 har 4 brukarlägenheter där samtliga är uthyrda.

Genom att utöka antalet lägenheter i servicebostäderna på Kronan och Hagabo är bedömningen att detta kommer att lösa behovet av nya servicebostadsplatser under några år framöver.

Enhetschefer

Enhetschefer och enhetsassistenter inom Funktionsstöd (FS) har under hösten 2023 flyttat från Nicklagården till Almgården och sitter idag tillfälligt på Almgården i de rum som tidigare har används som korttid inom äldreomsorg.

Anledningen till att enhetschefer och enhetsassistenter sitter tillsammans är att det inte finns kontorsmöjligheter ute på enheterna.

Behov i lokalbeståndet

Barnverksamheten inom funktionsstöd är i behov av lokaler som blir en passande komplettering till Lingonets befintliga lokaler. Idag har verksamheten startat igång ett samarbete med Haganässkolan där verksamheten har fått en mindre lokal för att verkställa korttidstillsyn för ungdomar som går på Haganässkolan. Verksamheten ser behov av att få tillgång till större lokaler och som är direkt anslutna till skolverksamhet för att minimera förflyttningstid för ungdomar samt kunna använda personalresurser på ett optimalt sätt.

En genomlysning över framtida behov inom Funktionsstöds verksamheter har genomförts under 2023. Denna visar på ett ökat behov av sysselsättning för olika målgrupper inom både LSS (lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) och SoL (Socialtjänstlag (2001:453)). Fler personer har behov av insatsen daglig verksamhet, vilket kräver en utveckling av både meningsfull sysselsättning och ändamålsenliga lokaler. Daglig verksamhet är redan idag trångbodda. År 2024 förväntas 68 personer ha behov av insatsen och år 2025 förväntas ytterligare 4 deltagare ha behov av insatsen. De har behov av större stödinsatser och eget utrymme. Vilket innebär att verksamheten är i större behov än tidigare för ändamålsenliga lokaler och även nya lokaler som kan ge flexibilitet.

För att främja bostadskarriär och möta behoven inom nuvarande bestånd har en analys genomförts i samband med upprättandet av Boendeplanen Funktionsstöd för 2024. Baserat på denna analys, tillsammans med bedömningen av skick och behov inom nuvarande bestånd, kan det fastställas att efterfrågan på gruppboendestäder är tillgodosedd fram till början av 2025, förutsatt att de nuvarande bostadsbesluten bibehålls. Från och med 2025 förväntas dock behovet av gruppboendestäder öka, vilket innebär att ytterligare boendeplatser behövs inom denna kategori. En specifik utmaning är att Älmhults kommun behöver lösa frågan kring gruppboendestaden Druvan, då en temporär dispens gällande brandskyddet är beviljad fram till våren 2025.

Inom socialpsykiatri förutspås även en ökning av behovet med 2 - 4 boendeplatser de kommande åren. Personer som behöver boende inom socialpsykiatri identifieras oftast av Region Kronoberg, vilket innebär att deras behov är utmanande att kartlägga för socialförvaltningen. Ett aktivt arbete pågår för att möta dessa behov och säkerställa att alla får den lämpliga boendemiljö och den särskilda service enligt Socialtjänstlagen (SoL 2001:453) som de behöver.

Ett ytterligare behov är ändamålsenliga kontorsplatser till enhetschefer och enhetsassistenter.

3.7 Individ och familjeomsorgen

Förutsättningar

En ny socialtjänstlag träder i kraft den 1 juli 2025, vilket kommer innebära en omställning för hela socialtjänsten. Lagändringen ställer krav på lätt tillgänglighet och första linjen och andra linjens socialtjänst. Vad detta innebär i praktiken och hur detta kommer påverka behoven framöver är svårt att förutse i dagsläget.

På Gotthardsgatan sitter idag 30 personer med tillgång till två toaletter och ett personalrum för cirka tio personer. Ett vilorum saknas.

På Norra Esplanaden sitter 20 personer med tillgång till fyra toaletter och matsal för åtta och två besöksrum utan flyktvägar samt att de inte är tillräckligt isolerade. Det finns behov av ett större personalrum, två besöksrum, två telefonbås, en "provtagningsstolett" som inte ligger vid arkiv samt två kontor. Toaletterna behöver stängas med jämna mellanrum då systemet inte fungerar. Ventilationen är otillräcklig och inte anpassad till antal personer i lokalen.

Behov i lokalbeståndet

Individ och familjeomsorgen är i behov av mer ändamålsenliga lokaler och en annan fördelning av ytor. Medarbetare sitter idag uppdelat i tre olika lokaler på Norra Esplanaden, Storgatan och Gotthardsgatan. Det finns ett behov av att flytta medarbetare från Storgatan till Gotthardsgatan för att underlätta för att kunna samordna enheten och för att effektivisera arbetet.

På Gotthardsgatan finns behov av en större yta för minst 12 medarbetare, tillgång till fler toaletter, ett vilorum, ett större personalrum och två telefonbås. Enheten på Norra Esplanaden är i akut behov av nya lokaler. I samtliga lokaler är överhörning av samtal såväl inom besöksrum såsom inom kontorslandskapet är ett problem då det inte är tillräckligt isolerat. Lokaler för ett samlat IFO skulle kunna effektivisera och underlätta samverkan.

3.8 Kultur och Fritid

Förutsättningar och behov för anläggningar och idrottsmiljöer

Kultur- och fritidsförvaltningen brukar lokaler med en stor variation av verksamheter. Beståndet innefattar bland annat idrottslokaler, ishall, bibliotek, idrottsanläggningar, fritidsgårdslokal, kulturskola och simhall. En stor del av verksamheten utgörs av föreningslivets då de hyr eller bokar lokaler för sina aktiviteter. Förvaltningen ser ett behov av att göra lokalanpassningar i flera objekt. Tillgängliga anläggningar och idrottsmiljöer är en viktig förutsättning för människor att kunna vara fysiskt aktiva. Det är viktigt att säkra tillgången till idrottsanläggningar, idrottsmiljöer och mötesplatser i hela kommunen på såväl kort som lång sikt.

För att skapa bättre förutsättningar för kultur och fritid ska frågan alltmer integreras tidigt i samhällsplaneringen.

Älmekulla idrottsplats

Älmekulla är en mötesplats för fotbollen i centrala Älmhult och hemmaarena för Älmhults IF. Platsen är navet för de drygt 900 barn och ungdomar som regelbundet tränar och spelar match. Det är också en plats för seniorlagen där damlagsektionen spelar i de högre seriesystemen. Därmed är idrottsplatsen en del av upplevelsen och mottagandet för

besökare utifrån. Idag är hela anläggningen eftersatt med omfattande renoveringsbehov. Anläggningen behöver också ses över utifrån ett trygghets- och säkerhetsperspektiv.

Anläggningen på Älmekulla har god potential. Den är centralt placerad och skulle kunna utgöra en framtida levande plats som skulle kunna öka säkerhet och tryggheten i området runt omkring. Den är tillgänglig för besökare som kommer utifrån. Allt ramas in av gröna områden runt omkring i anläggningen som lyfter och skapar bilden av en klassisk fotbollsplanläggning.

Inne i området är ytorna begränsade därför bör funktioner och byggnader samlokaliseras för att uppnå kostnadseffektivitet. Om- och tillbyggnad av idrottsplatsen omfattar i huvudsak anpassning av befintlig anläggning för fotboll. Anläggningen skulle även kunna användas för uthyrning av evenemang.

Idrottsplatsen behöver rustas upp för att öka nyttjandegraden, miljötänket och tryggheten på anläggningen samt tillgodose föreningslivet och allmänhetens behov av förbättrade funktioner.

Under 2023–2024 har flera åtgärder genomförts eller är på väg att färdigställas bland annat B-fotbollsplan som omvandlas till flera mindre planer i enligt tidigare överenskommelse mellan föreningen och kommunen. Den mindre läktaren vid planen rustas upp av föreningen med kommunens materialbidrag. Vidare installeras nu automatbevattning för B-plan och det förbereds för A-plan.

Under 2024 kommer föreningen fortsätta utveckla anläggningen genom att bygga en ny reklamvägg.

Det finns behov av att se över helheten för Älmekulla innan man börjar göra permanenta åtgärder. De behov som föreligger är bland annat nya omklädningsrum för både barn/ungdom/vuxen, ny belysning samt översyn av huvudentrén med belysning, cykelställ, parkering samt läktare för A-plan. I översikten under avsnitt 4 visas tidplan för utredning av helheten kring Älmekulla.

Ishallen Diö

Diö ishall är en äldre anläggning byggd 1979 och i stort behov renovering. Föreningarna har genom åren underhållit anläggningen med de medel som funnits, men den har idag uppnått bäst före datum. Tak och kylanläggning behöver renoveras. Det förekommer även fuktskador och slitna ytskikt. En del utrymmen har bristande sanitet och säkerhet. Ökat antal deltagande flickor i föreningen skapar nya behov av förbättrade rumslösningar beträffande omklädningsrum. Cafét håller troligtvis inte godkänd standard. Det finns behov av att se över när i tid de olika åtgärderna kan genomföras, föreslås att man avsätter 250 kr för utredning 2025.

Biblioteken i Älmhult

En utveckling och satsning på biblioteksverksamheten är viktigt för invånarna i Älmhult. Huvudbiblioteket ligger i Blohméhuset som delas med Kulturskolan och fritidsgårdsverksamhet. Det är en väl fungerande byggnad med genomförda förbättringar i flera ytor/rum samt del av ventilation och ny hiss. I planen för underhåll av bibliotekshuset och Blohméhuset ligger på sikt byte av äldre fönster och renovering av återstående del av ventilation. I samband med ombyggnad av Skolgatan kan en attraktivare entré till biblioteket skapas.

Spontanidrottsytor

Spontanidrottsytor blir allt viktigare då efterfrågan av ytor för aktivitet och möten har ökat. Andelen föreningsaktiva är fortfarande högt i Älmhult men det efterfrågas utövning av idrott utan att boka in sig. En satsning på att skapa spontanidrottsytor ger förutsättningar för fysisk aktivitet på barn och ungdomars egna villkor, samt bidrar till en god integration

och samhörighet i området. En satsning på spontanidrottsytor främjar attraktivitet och folkhälsa. En plan för lämpliga placeringar av fler spontanidrottsytor ska tas fram under 2024.

Friluftsliv

Satsningar på kommunens kanot-, cykel- och vandringsleder liksom kommunens motionsspår kommer att vara viktiga för att göra Älmhult till en attraktiv kommun och plats att bosätta sig i. Dessa satsningar ingår inte i lokalresursplanen. Ett uppdrag om att ta fram en friluftspan under 2024 föreligger.

Övrigt

Flera idrottsföreningar har etablerat sig i Älmhult, liksom även föreningar som är verksamma och har aktiviteter inom både kultur och fritid. Även en del etablerade föreningar har utöka sin verksamhet med andra sektioner, till exempel E-sport. Denna hybridform medför behov av anpassning i befintliga anläggningar men också fler bokningsbara tider.

Sammantaget behöver behovet av kultur- och fritidsanläggningar anpassas med Älmhults utveckling för att kunna säkra framtida behov. En viktig strategi i arbetet är att öka samlokalisering av verksamheter i samband med nybyggnation.

3.9 Övriga fastigheter och anläggningar

Kommunala kök

Beslut är fattat för organisation av den framtida måltidsverksamheten och ska införas under 2024–2025. Arbetet fortsätter nu med optimera användningen av köken för produktion av måltider vilket medför att mindre justeringar kan behöva göras framöver. Inga nyinvesteringar planeras i köken förutom i Ryfors skolas kök som har behov av renovering 2026–2027.

Bäckgatan

Fastigheten omfattar ca 7 000 kvm lokaler och 27 326 kvm inhägnad gårdsyta. Bäckgatan inrymmer såväl kommunens verksamhet som andra aktörer exempelvis Polisen, ambulansverksamhet samt uthyrda delar till privata företag.

Lokaler och verksamhetsanläggningen på Bäckgatan är i behov av en renovering för att uppfylla krav på arbetsmiljö samt att säkerställa funktionella, säkra och ändamålsenliga lokaler. I samband med dessa renoveringar kommer även drift- och energibesparandeåtgärder genomföras. En miljöinventering pågår av vissa ytor på anläggningen. Det pågår också en behovsanalys av ytorna för produktionsavdelningen. Analysen syftar till att optimera ytor som finns på ett bra och ändamålsriktigt sätt.

Även på räddningstjänsten behöver en översyn ske för att långsiktigt hantera behovet av ett ändamålsenligt övningsområde och lokaler. I detta arbete behöver även en operativ analys ske i syfte att blåljusverksamhetens framtida geografiska placering är i linje med kravet på uppdraget och insatsen.

Kommunhuset

En inventering har genomförts för att kartlägga behoven av arbetsplatser i kommunhuset i närtid och om tre år. Inventeringen visar att behovet i närtid kan hanteras med mindre justeringar i befintlig byggnad. Behoven om tre år kan eventuellt medföra omlokaliseringar eller ökad flexibel användning av arbetsplatser.

4. Översikt strategiska investeringar

Ett förenklat Gantschema är utarbetat för att ge en översiktlig bild över de enskilda projektens olika moment samt när i tid de behöver genomföras.

Strategiska investeringar 2025 - 2035							
Strategiska investeringar lokaler							
Projekt	Not	Status	2025	2026	2027	2028 - 2035	
Skola 7-9 Linnéskolan etapp 1	Byggnation pågår	Byggnation					
Skola 7-9 Linnéskolan etapp 2	Pausas	Pausas					
Förskola Furulund	Privat aktör, ingen investering för ÄK						
Utbyte fastighetsteknik Gemöskolan		Planering					
Byte delar av fasad Haganässkolan	Behoven ska utredas	Utredning					
Renovering Bäckgatan, arbetsmiljöåtgärder							
Laddstolpar fastigheter							
Renovering ishall Diö	Behov utreds 2025						
Renovering Älmekulla	Behove utreds 2025						
Sprinklersystem särskilt boende		Byggnation					
Renovering kök i Ryfors skola	Behoven ska utredas	Utredning					

	Detaljplan
	Planering
	Projektering
	Upphandling
	Byggnation

5. Tillkommande driftkostnader för strategiska lokalinvesteringar

Tabellen nedan visar tillkommande driftkostnader för strategiska lokalinvesteringar.

Tillkommande kostnader för strategiska investeringar lokaler (skattekollektivet) tkr		2025	2026	2027
Skola 7-9 Linné etapp 1, inkl del av etapp 2 Övriga delar i etapp 2 pausas tills vidare	Mediakostnad, drift* etc	3 980	3 980	3 980
	Kapitalkostnad	14 416	14 057	14 234
	Lokalvårdskostnad	1 974	1 974	1 974
	Summa	20 370	20 011	20 188
Inventarier Linneskolan kök/restauranger	Kapitalkostnad	461	482	472
	Summa	461	482	472
Lokalvårdsutrustning Linneskolan	Kapitalkostnad	158	158	158
	Summa	158	158	158
Skolinventarier Linneskolan	Kapitalkostnad	3 000	3 000	3 000
	Summa	3 000	3 000	3 000
Inventarier Vuxenutbildningen	Kapitalkostnad		125	125
	Summa	0	125	125
Renovering Bäckgatan, arbetsmiljö	Kapitalkostnad	467	810	797
	Summa	467	810	797
Gemöskolan - utbyte fastighetsteknik mm	Kapitalkostnad	0	484	476
	Summa	0	484	476
Sprinkler Solgården	Kapitalkostnad	0	113	193
	Mediakostnad, drift* etc	18	18	18
	Summa	18	131	211
Sprinkler på Nicklagården/Elmiersgården	Mediakostnad, drift* etc	18	18	18
	Kapitalkostnad	277	469	463
	Summa	295	487	481
Parkering (Norregårds fsk) (avslutas år 2024)	Kapitalkostnad	52	51	50
	Mediakostnad, drift* etc	60	60	60
	Summa	112	111	110
Laddstolpar på våra fastigheter	Kapitalkostnad	0	50	98
	Summa	0	50	98
SUMMA TOTALT	Totalt per år	24 881	25 849	26 116

*Drift: Media värme, el fastighetsskötsel inre och yttre, sophantering. Ej städ eller vaktmästeri

Kommunstyrelsen

Handlingsplan

Digitaliseringsplan 2025–2028

Ärendenummer KS 2024/144

Dokumentinformation

Fastställt av Kommunfullmäktige, 2024-11-25 §139

Gäller från och med 2025-01-01

Implementeras av Kommunledningsförvaltningen

Ersätter Digitaliseringsplan 2021–2024

Framtaget av Robert Palmqvist, IT- och digitaliseringschef

Innehåll

1. Syfte med planen	3
2. Utmaningar och möjligheter	3
3. Vägledande principer för digitalisering.....	3
4. Digital ledning och styrning	4
5. Prioriterade utvecklingsområden 2025–2028	4
5.1 Funktionell och användarvänlig digital arbetsplats	4
5.1.1 Robusta digitala lösningar	4
5.1.2 Automatisering av processer och effektiv datahantering	4
5.1.3 Artificiell Intelligens	5
5.2 Enklare vardag för invånare, besökare och företagare.....	5
5.2.1 Smarta digitala tjänster.....	5
5.2.2 Hög kvalitet i välfärden	5
5.2.3 Utveckling av skolan med digitala lösningar	5
5.2.4 Tillgänglig och levande kultur och fritid.....	5
5.2.5 Ett gott företagsklimat.....	6
5.3 Smartare och öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet	6
5.3.1 Öppna data	6
5.3.2 Sakernas internet.....	6
5.3.3 Stärkt demokrati och dialog.....	6
5.3.4 Digital delaktighet.....	6
5.4 Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.....	7
5.4.1 Funktionell och användarvänlig digital arbetsplats	7
5.4.2 Hållbar organisation.....	7
5.4.3 Automatisering och datahantering.....	7
5.4.4 Digital arkivering (e-arkiv).....	7
5.4.5 Stöd för ledning och beslutsfattande	7
6. Översikt ekonomi	8
7. Relaterade styrdokument	8
8. Begrepp och definitioner	9
<i>Bilaga 1 Investeringsbudget</i>	<i>10</i>

1. Syfte med planen

Plan för digitalisering definierar och beskriver den gemensamma inriktningen för arbetet med digitalisering i Älmhults kommun under åren 2025–2028. Planen ska ge stöd och vägledning till förtroendevalda, nämnder och verksamheter i deras respektive planering och arbete med verksamhetsutveckling genom digitalisering.

Digitaliseringsplanen är del av den kommunövergripande Samhällsbyggnadsplanen och revideras årligen.

2. Utmaningar och möjligheter

Liksom övriga kommuner i Sverige står Älmhults kommun inför nya stora samhällsutmaningar. Kraven ökar på att kommunen ska vara attraktiv, konkurrenskraftig och innovativ. Samtidigt måste klimatpåverkan minska och den tillväxt som sker ska vara hållbar.

Konkurrensen på arbetsmarknaden blir också allt större och att lyckas med kompetensförsörjningen är en nyckelfråga för att kunna leverera både dagens och framtidens välfärd och service.

Digitaliseringen ger nya möjligheter och verktyg att möta dessa utmaningar.

Samhället digitaliseras i rekordfart och Älmhults kommun ska gå i takt med den utvecklingen, där det behövs ska vi vara i framkant.

3. Vägledande principer för digitalisering

Vad vi gör:

- Vi väljer digitalt först där det är möjligt, oavsett vilken av våra verksamheter det gäller.
- Vi underlättar och förbättrar vardagen för invånare, företagare och besökare genom ett relevant digitalt tjänsteutbud.
- Vi erbjuder kommunens medarbetare moderna verktyg som gör det möjligt att arbeta effektivt och kunna fokusera på kvalificerade uppgifter nära dem vi finns till för.

Hur vi gör:

- Varje verksamhet och förvaltning i Älmhults kommun ska fortlöpande ta initiativ till att effektivisera och förbättra.
- Det digitala perspektivet ska belysas i all verksamhetsutveckling.
- Nya digitala tjänster analyseras utifrån kostnad och nytta före beslut om införande.
- Vid införandet av nya digitala tjänster och verktyg ska utgångspunkten vara användarens behov, integritet och möjlighet att dra nytta av dem.

4. Digital ledning och styrning

För att lyckas med den digitala utvecklingen krävs tydligt ledarskap och ägandeskap för verksamhetsutveckling inom alla delar av organisationen. Samtidigt behövs också en övergripande samordning, koordinering och uppföljning av nya initiativ. Det underlättar framtagandet av standardiserade arbetssätt och tjänster som är skalbara, utvecklingsbara och förvaltningsbara. Det betyder att de ska kunna utvecklas vidare och integreras med olika system samt att de ska kunna förvaltas på ett kostnadseffektivt sätt. Digital utveckling förutsätter även att organisationens processer och arbetssätt kartläggs och optimeras.

Finansiering av aktiviteter inom ramen för Plan för digitalisering samlas i en kommunövergripande investeringsbudget som även omfattar investeringar i gemensam IT-infrastruktur. Insatserna samordnas och följs upp inom ramen för den årliga budgetprocessen och verksamhetsplaneringen.

Kommunens digitalisering tar utgångspunkt i de övergripande målen:

- Funktionell och användarvänlig digitalarbetsplats
- Enklare vardag för kommunens invånare, företagare och besökare
- Smartare och öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet
- Högre kvalitet och effektivitet i verksamhet

5. Prioriterade utvecklingsområden 2025–2028

5.1 Funktionell och användarvänlig digital arbetsplats

Övergripande mål: Älmhults kommun ska erbjuda sina medarbetare funktionell, säker och användarvänlig digital arbetsplats med gemensamma verktyg för dagligt arbete som är enkla att använda. Detta innefattar till exempel verktyg för att samarbeta och för att dela och spara information i olika format.

5.1.1 Robusta digitala lösningar

Information och system ska skyddas från cyberattacker och andra intrång. Användare ska också kunna lita på att de digitala lösningarna är rättssäkra, robusta och värnar om säkerhet och personlig integritet.

En ny cybersäkerhetslag baserad på EU:s NIS2-direktiv träder i kraft den 1 januari 2025 och ställer högre krav på bland annat riskanalyser, säkerhetsåtgärder och incidenthantering. Med lagen införs också sanktionsavgifter för att säkerställa efterlevnad.

Omfattande åtgärder har redan vidtagits för att säkra kommunens digitala miljö men det krävs ytterligare investeringar i verktyg och arbetssätt för att möta de nya lagkraven samt förhindra intrång och dataförluster.

5.1.2 Automatisering av processer och effektiv datahantering

Automatisering med införande av digitala medarbetare genom RPA (Robotic Process Automation) används för att digitalt och automatiskt hantera repetitiva arbetsprocesser och frigör tid för medarbetare att utföra mer kvalitativa arbetsuppgifter. Automatisering och effektiv datahantering är även förutsättningar för användning av AI (Artificiell Intelligens). För att uppnå en ändamålsenlig automatisering ska arbetsflödena först utvärderas och förbättras samt att förväntad nytta ska vara

tydliggjord innan automatisering påbörjas. Arbetet med automatisering ska intensifieras i kommunens alla verksamheter.

5.1.3 Artificiell Intelligens

Älmhults kommun ska använda AI (Artificiell intelligens) för att förenkla och effektivisera. Med hjälp av AI kan stora datamängder analyseras för bättre beslutsunderlag, tjänster och resurser kan optimeras samt servicen förbättras. Konkreta användningsområden för AI är till exempel automatiserad dokumentanalys och bearbetning i handläggning av ärenden. Med införande av AI i verksamheterna följer också etiska ställningstaganden och förhållningssätt för att upprätthålla integritet och trovärdighet. Här ska kommunen följa utveckling noga för att löpande utvärdera och uppdatera riktlinjerna för användning av AI.

5.2 Enklare vardag för invånare, besökare och företagare

Övergripande mål: Älmhult upplevs av invånare och besökare som en öppen, tillgänglig, modern och attraktiv kommun. Du får snabb, effektiv och rättssäker service dygnet runt. Det är enkelt och effektivt både för invånare, företagare och besökare att komma i kontakt med kommunen.

5.2.1 Smarta digitala tjänster

Kommunens invånare och företagare skall kunna sköta sina ärenden hos kommunen via digitala tjänster som så långt möjligt inte kräver manuell hantering för handläggningen. All korrespondens kring ärenden skall flöda digitalt på ett säkert sätt och beslut förmedlas digitalt. Kommunens verksamheter behöver därför fortsätta arbetet med att förändra arbetsprocesser och införa digitala lösningar. Policies och planer behöver stödja den digital transformationen.

5.2.2 Hög kvalitet i välfärden

Välfärden ska leva upp till invånarens krav och förväntningar på trygghet, tillgänglighet och valfrihet. Kommunen ska införa arbetssätt och verktyg som till exempel trygghetsskapande teknik samt erbjuda individanpassade åtgärder så att vårdtagare får rätt hjälpmedel och den information de behöver. Nya lösningar ska också frigöra mer tid och resurser för medarbetare att utföra kommunens kärnuppdrag.

5.2.3 Utveckling av skolan med digitala lösningar

Älmhults kommun arbetar systematiskt med verksamhetsutveckling med stöd av digitala lösningar i förskola och skola. Utifrån en behovsinventering som genomförts under 2024 kommer ett antal aktiviteter att genomföras. Bland annat kommer arbetet i skolplattformen för elever, vårdnadshavare och skolans medarbetare att utvecklas. Potentialen med AI kommer också att utforskas vidare, bland annat med införande av verktyg för dokumentation samt för annan effektivisering av lärarnas arbete. AI kan också assistera lärare och elever genom att skapa individuella uppgifter och agera som en digital handledare.

5.2.4 Tillgänglig och levande kultur och fritid

Ökade förväntningar och krav på tillgänglighet och service kräver en högre grad av digitala lösningar inom kultur- och fritidsverksamhet. Utgångspunkten är att kommunen ska möjliggöra digital utveckling och kompetens för olika aktörer, både i kommunens egen verksamhet och inom civilsamhället. Vidare är det viktigt att medarbetarna inom till exempel bibliotek och fritidsgårdar identifierar digitalt utanförskap och strävar efter att överbrygga det.

5.2.5 Ett gott företagsklimat

Ett levande näringsliv bidrar till att skapa tillväxt och en attraktiv kommun. Ett gott företagsklimat Älmhults kommun innebär bland annat en hög servicenivå gällande tillstånd och regelverk samt att kommunen erbjuder digitala lösningar som bidrar till enkelhet och tillgänglighet. Det innebär fler och bättre e-tjänster, informationsguider med mera. Det ska vara enkelt att digitalt följa och kommunicera om pågående ärenden.

5.3 Smartare och öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet

Övergripande mål: Kommunens information finns tillgänglig digitalt, vilket skapar möjligheter till ökad transparens och för privatpersoner, företag och kommunens egna verksamheter att skapa nya innovativa tjänster utifrån denna information.

5.3.1 Öppna data

En viktig del i kommunens verksamhet handlar om att tillgängliggöra information. Det är en förtroendefråga att ge insyn och skapa delaktighet för invånare, företagare och besökare kring kommunens verksamheter och samhällsuppdrag. Tillgång till öppna data gör det också möjligt för andra aktörer att utnyttja informationen för att skapa nya tjänster liksom för utveckling av interna tjänster.

5.3.2 Sakernas internet

Digitala lösningar baserade på IoT-teknik (Internet of Things eller Sakernas Internet) används redan för att avlasta och effektivisera kommunernas tjänster och service. Genom sensorer kan IoT efterlikna våra sinnen och mäta smak, lukt, syn, hörsel och känsel. Det finns en stor potential och IoT kan användas brett till exempel för tillsyn i omsorgen, övervakning av spill- och dagvattensystem, energioptimering och mycket mer. Området är fortfarande nytt i Älmhults kommun och behöver utvecklas vidare för att möjliggöra uppkoppling, sammankoppling och nya innovativa tjänster.

5.3.3 Stärkt demokrati och dialog

I ett alltmer digitaliserat samhälle ökar förväntningarna på att kunna få insikt och delta i dialog med hjälp av ny teknik. Älmhults kommun ska erbjuda digitala arenor och kommunikationssätt som bidrar till dialog och som gör fler delaktiga och aktiva i kommunens utveckling och framtid.

5.3.4 Digital delaktighet

Kommunen ska erbjuda stöd och hjälp till de som av olika anledningar inte har möjlighet att ta del av det digitala utbudet. Detta för att motverka digitalt utanförskap och bidra till ett mer inkluderande samhälle där information och tjänster är tillgängliga för alla.

5.4 Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten

Övergripande mål: Älmhults kommun har moderna, användarvänliga och effektiva digitala lösningar som bidrar till god ekonomistyrning, hög kvalitet och en attraktiv arbetsmiljö.

5.4.1 Funktionell och användarvänlig digital arbetsplats

Målet är att skapa en digital arbetsplats som uppfyller medarbetarnas behov, oavsett var de arbetar. Detta inkluderar tydliga strukturer för informationslagring, säker överföring av känslig information och optimerad licenshantering. System och programvara ska vara anpassade till behoven och automatisering ska underlätta korrekt hantering.

5.4.2 Hållbar organisation

För att hantera personalbrist är det viktigt att behålla och utveckla befintlig kompetens samt öka samarbetet mellan förvaltningar. En motiverande och tillåtande kultur uppmuntrar till användning av ny teknik och förändrade arbetssätt.

5.4.3 Automatisering och datahantering

Information och data ska hanteras för att maximera organisationens värde, stödja produktivitet, effektivitet och beslutsfattande. En sammanhängande teknisk infrastruktur och ett styrande ramverk är nödvändigt för informationshanteringen.

5.4.4 Digital arkivering (e-arkiv)

Digital arkivering är avgörande för att uppnå fördelarna med digitaliserade affärsprocesser. Ett digitalt arkivsystem ska säkerställa långsiktig och säker informationshantering i enlighet med lagstiftningen.

5.4.5 Stöd för ledning och beslutsfattande

Robusta system för dataanalys och informationshantering är nödvändiga för effektiv ledning och beslutsfattande. Analytiska verktyg ska användas för att förbättra respons på förändringar, optimera resurser och stärka strategisk planering och riskhantering.

5.4.6 Realisering av nyttan

Nyttorealisering är viktigt för att säkerställa att digitalisering leder till faktiska förbättringar. En metod för att väga kostnader mot verksamhetsnytta används för att utvärdera och följa upp investeringar.

5.4.7 Digital hållbarhet

Digitala lösningar ska användas för att minska miljöpåverkan och stödja hållbar utveckling. Detta inkluderar användning av IoT och digitala enheter för att optimera energianvändning och andra resurser, samt krav på hållbarhet i digitala produkter och deras återvinning. Digitaliseringen ska bidra till kommunens övergripande mål och Agenda 2030.

6. Översikt ekonomi

Budget 2025 är det första året med en ny period för kommunövergripande digitaliseringsplan. I planen finns underlag för digitaliseringsinitiativ som ger stor verksamhetsnytta.

De beräknade kostnaderna för de ingående projekten och aktiviteterna samlas i budgeten för IT- och digitaliseringsavdelningen, som tillsammans med förvaltningarna ansvarar för planering, genomförande och uppföljning.

Förslag till investeringsbudget för perioden 2025–2028 är 18,6 miljoner kronor, se bilaga 1.

7. Relaterade styrdokument

Älmhults kommun driver sitt utvecklingsarbete utifrån de riktlinjer som kontinuerligt tas fram av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), Skolverket, Socialstyrelsen och andra myndigheter.

Kommunen möter också de olika lagar och direktiv som reglerar området.

Relaterade dokument i Älmhults kommun är informationssäkerhetspolicy (KF 2018-04-23 §149, revideras under 2024) och vägledning för AI som är under framtagande.

8. Begrepp och definitioner

AI	Artificiell Intelligens, förmågan hos datorprogram och robotar att efterlikna människors naturliga intelligens, främst kognitiva funktioner såsom förmåga att lära sig saker av tidigare erfarenheter, förstå naturligt språk, lösa problem, planera en sekvens av handlingar och att generalisera.
Automatisering	Införande av tekniksteg i en process som gör den mer eller mindre självgående med syfte att avlasta människans arbete och risker men också att höja effektiviteten och kvaliteten i en process.
Data	Data kan betraktas som ett förstadium till information och kunskap och definieras som symboler som representerar signaler av något slag. Så länge data förekommer utan sammanhang går det inte att avgöra om den är användbar eller ej. För att data ska bli användbar behöver den tolkas i ett sammanhang.
Digitalt först	Ett regeringsmål som uttrycker att digitala tjänster, när det är möjligt och relevant, ska vara förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med privatpersoner och företag.
Digital transformation	De verksamhetsförbättringar som är möjliga att genomföra med stöd av digital utveckling.
GDPR	Dataskyddsförordningen (DSF), eller allmänna dataskyddsförordningen, mest känd som GDPR (engelska: General Data Protection Regulation), är en europeisk förordning som reglerar behandlingen av personuppgifter och det fria flödet av sådana uppgifter inom EU.
IoT	Internet of Things, sakernas internet, är ett samlingsnamn för de tekniker som gör att alla möjliga föremål såsom hushållsapparater, hjälpmedel eller fordon, kan styras eller utbyta data över nätet.
RPA	Robotic Process Automation. En robot eller en digital medarbetare som automatiskt kan hantera repetitiva arbetsprocesser och därmed effektivisera arbetsflöden.
Öppna data	Öppna data är data som vem som helst kan använda fritt, i princip till vad som helst utan hinder i form av kostnader eller licenser. Det kan handla om tidtabeller för kollektivtrafik, statistik, geodata, demografi och mycket annat.

Bilaga 1 Investeringsbudget

Nedan följer en summerad bild av beräknade investeringsbehov för digitalisering under åren 2025–2028. Aktiviteter i investeringsbudget kan kopplas till flera målområden i planen och vice versa.

Alla belopp anges i tusen kronor (tkr).

Behov	2025	2026	2027	2028	Total
Funktionell och användarvänlig digital arbetsplats					
Digital arkivering	1 500	300	300	300	2 400
Digital post	100	100			200
Dokumenthantering	500				500
Ärendehanteringssystem	500				500
Säker digital IT-miljö	500	500	500	500	2 000
Införande av cybersäkerhetslag enligt NIS2	100				100
Enklare vardag för invånare, besökare och företagare					
Verksamhetsutveckling av befintliga processer	100	100	100	100	400
Automatisering av verksamhetsprocesser	200	200	200	200	800
Integrationslösningar	100	100	100	100	400
Vidareutveckling av Power BI som analysplattform	100	100	100	100	400
Smartare och öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet					
IoT (Internet of Things)	100	100	100	100	400
Vidareutveckling av GIS-lösning med nya moduler (geografisk information)	500	500	500	500	2 000
Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten					
- Välfärd					
Nya moduler kopplade till olika verksamhetssystem	300	300			600
Automatisering av verksamhetsprocesser		400			400
Långsiktig kompetensförsörjning		200	200	200	600
Individanpassad kommunikation	100	100	100	100	400
Digital vård och omsorg	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
- Skolans digitalisering					
Digitala nationella prov	100				100
Nytt verksamhetssystem	100				100
Kvalitetsledningssystem	300				300
Summa total investering/år	6 700	4 500	3 700	3 700	18 600